

sublimis magis constaret gloria, vel pervicaci repugnante malicia.

Diversis conversionibus (ipsis blanditur) a Psalms laudatur Deus. Qui convertit mare in aridam. Qui convertit petram in stagna aquarum, & rupes in fontes aquarum. Alludit primo testimonio ad Mare-Rubrum a Deo exiccatum, quod sane persecutus fuit effugium: & in quo relucet Dei firmissima fidelitas; dum servorum suorum instat periculi acuitas. Non permittit tentari supra id, quod possumus: quandoquidem in implexis obicibus maluit maris naturam invertere, quam suos in urgente discrimine delinquere. Transierunt sicco pede, quam equum & ascensorem protecit in mare. Latuit sunt: merito, gaudentes ita singulari beneficio; ut ibi obtinerent tuto transitum, & pelago portum, ubi persecutores descendet ut in profundum. Patrocinium utique sublimis, salvos fieri, ubi alij perire.

At restat proprietates verbi Convertit. Mare Deus convertit in aridam. Terra sicca est, aquis floret; siquidem exuri videmus luxuriantem; si non habet fecundantem humorem. Hoc signum amplius micat in homine impio, quam in Iordane, vel in Mari-Rubro. Facere mirabilia ad Deum expectat: & nullum illustrius; quam ut mare magnum iniquitatum siccum appareat: ita ut anima fragilis floribus luxuria plena, Dei conversione appareret & arida.

Proclive modo descendimus in extremum testimonium; pro mirabili penitentia rationalium. Unius tantum miraculi a Psalms fit mentio, quasi omnia includerentur in hoc miraculo, cum faceret memoriam mirabilium, in dextra potentissimae obsequium. Convertit (ait) petram in stagna aquarum. Petra Petrus est: & memoria miraculi singulariter fit: quippe qui induravit faciem suam supra petram negatione; cum benigna increpatione respiceret Dominus, flevit amare.

Convertit petram in stagna aquarum. Sed qualis petra? Non qualis qualis. Petra in summa parte facta, & praeprupta; dicit Genesbrardus hic. Petra imago Virginis est: Isai. 16. 1. fumma parte facta & praeprupta, est Mons-ferratus, ubi Virgini consecratur mirabilis Thronus: & ubi memoria recollitur miraculi insignis; & obumbratur imago Virginis Mons-ferratis: quoniam in illa experitur gratiarum flumen; quod crebris irrigationibus laetificat Civitatem.

Petra convertitur in stagna aquarum. Huiusmodi conversio est miraculum: Et summum. Hac rupes nec ferro cedebat, nec cedebatur: dicit, qui supra. Prius minutim con-

tereretur, quam converteretur: at Deus duritiam rupium convertit placide in fontes aquarum; ut notescat homini divina bonitatis patrocinitum; igitur praestans cor carneum, & auferens cor lapideum, convertit desertum in stagna aquarum; atque in molliem peccatoris, tenacem duritiam cordis.

Petram in stagna. Contraria potest, & contra rem naturam. Rupes est durissima & secissima: ex contrarietate & cordis contradietione, Dei manat sublimior gloria. Ex contrarietate, igitur petra emollescent, & stagna arefuit. Ex contradietione miraculum; quia propter hoc dabit Dominus ipse signum, scilicet, exitum aquarum in sicco, & terram fructiferam in saltuginem, & mellea inhabitantium: & pro gloria Dei adscribitur cessio rupium; quoniam gessit victa malicia, ut sicut aquam; homines rupes effunderent corda.

Cor hominis inscrutabile: quis cognoscet illud? Silix est; & natura siccitate aridum: quapropter merito signatur speciale prodigium; quod egrediatur fluvius voluptatis ex pertinaci ariditate cordis: ita ut quod ferrum non obtendit: uni tantum voci cederet: atque conversum fieret ex lapide, velut mare contritione.

Adhuc intelligendum: Convertit petram in stagna aquarum. Non cautes esse ut quasi intra venas lateret aqua, aut aliunde veniret, ut observavit Genesbrardus, sed lapis conversus est in fontes aquarum, ut interficerent corda rebellium, faxiora faxis, quae cedebant virgis. Si aquas oclusas haberent rupes, & effunderent; mirabile erat; verum non mirabilis: ex siccitate carnis; quia contra naturam, prominebat gloriosus; & duntaxat fit huius miraculi mentio: quia nusquam Dei amplius percipiuntur magnitudo; quam ut ex cordis lapide contriti mirabili conversione, egrediuntur aquae largissimae penitentiae. Petra scinduntur; & percutiuntur pectora; igitur ab insensibili doctrinam acciperent sensibilia: quae fuerunt lapides, transformatantur in fontes: & penitendum lachrymis indicant, quae nec virgis, nec igni, neque ferro cedebant.

Aspulsatur huic magitudinali Eliphaz Themanites. Deus Omnipotens dabit pro silice torrentes aureos. Torrens pretiosus! Deaurat crimina penitentia; ut non agnoscantur ab ultrice iustitia: iam enim peccitens in lachrymis habet aureos; ut redimat tonatru sub daemone potestate captivos; & exaltatur manus Domini in mirifica conversione silicis. Silix pertinax est: & Deus concedit aureos torrentes; videns corda hominum

Cherub. corda.

Amplius rursus Dei gratia ex h. mini malitia.

vs. I. q. H.

Genes. 11. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

Ex ru. peficca egrediantur aqua largissima penitentia.

vs. 9.

Job 24.

24.

Torrens aureus est sicut.

Luc. 14.

Luc. 13.

Luc. 13.

Luc. 13.

Luc. 13.

Durissimas silices; quoniam per penitentiam, (ut magnificet bonitatis & potentiae thesauri gloriam) pro silice corde ex pertinacia pervicaci faxorum, elargitur prout vult, torrentes auriferos lachrymarum. Haec sunt divitiae gloriae, quas Deus profundit in homines, quasi insignia divina eius superioris pietatis: audivimus a Paulo, & in Paulum, num. 5. Magnam quidem esset, si pro torrente aureo gratia daret amicos gloriam; sed minus est donum, donante pro peccato silice torrentes aureos, videlicet gratiam: haec conceditur inimicis a misericordie Patre, illa vero amicis a rectissimo iudice: & appellantur thesauri gratiae, divitiae gloriae; quia plus gloriae cedit Deo conferenti gratiam, quam communicanti gloriam: igitur gloriae amici in aeternum coniunguntur, & inimici cum gratia reconciliantur. Quomodo Deus nimio amore fludeat hominum reconciliationi, quasi sua interest; & non nostra; aliquid exponemus. Utrumque opus Dei est: sed pro gloriae thesauris ostendendis (condonando culpam) gratiam confert inimicis; ut eius nobilis indoles, suave ingenium & clementia emineant perpetim super omnia opera. Didascalia citra morem brevis. Argumentum altius exponet subsequens.

DIDASCALIA VIII.

Amor non accipit de difficultate solatium.

Dicit, demonstrans Divinae charitatis studium, potentiam, & maiestatem, Chrysol. Serm. 147. Amor in nulla sede moratur. In Sole posuit tabernaculum suum. Ascendit super Cherubim, & volavit. Ubi? Seraphim docet mobile: ait Bartholomaeus Anglicus de Proprietatib. Rev. lib. 2. cap. 8. Amorem docet: dicitur Rabbini. Voces abloquant; ceterum effectus minime distant. Volavit unus de Seraphim, ut foveret hominem: si amore viger; profecto mobile docet.

Acer, & irrequietus amans animo omnia versat. Ardet, & hanc ullis permanet ille locis. Cecinit Orho Yamiu, Embl. 48. Requievit die septimo (scilicet, Sabbato) Deus ab universo opere. At Christus operatur in die Sabbati, per Sarcasum dicens: Licet Sabbato curare? legisperitis, Phariseis, maxime fuerit Archisynagogos, qui indignanter dixerat turbis: Sex dies sunt in quibus oportet operari: in his ergo venite, & curamini: & non in die Sabbati. Luc. 4. Christo vocatur Hypocri-

ta. Sic igitur procedit malitia: bradeantur monstra passionum, venerando velamine legum: quae quidem intelliguntur ad placitum; prout micat hiantibus commodum, vel incommodum. Operatur Christus die septimo: quomodo igitur requiescit in Sabbato? An quia cessare esse, si cessare benefacere? Dicit ex Hieronymo Glossa hic. Circumibat Caesarea sanando omnes oppressos a diabolo, signa faciendo in quacunque infirmo. Laborat sane: propter hominem laborem adhibet; & operationem Sabbatum dicit; qui laborans propter hominem quiescit. Ideo ut acquireret quandam aberrantem in Sabbato? An quia cessare esse, si cessare benefacere? Dicit ex Hieronymo Glossa hic. Circumibat Caesarea sanando omnes oppressos a diabolo, signa faciendo in quacunque infirmo. Laborat sane: propter hominem laborem adhibet; & operationem Sabbatum dicit; qui laborans propter hominem quiescit. Ideo ut acquireret quandam aberrantem in Sabbato? An quia cessare esse, si cessare benefacere? Dicit ex Hieronymo Glossa hic. Circumibat Caesarea sanando omnes oppressos a diabolo, signa faciendo in quacunque infirmo. Laborat sane: propter hominem laborem adhibet; & operationem Sabbatum dicit; qui laborans propter hominem quiescit. Ideo ut acquireret quandam aberrantem in Sabbato? An quia cessare esse, si cessare benefacere? Dicit ex Hieronymo Glossa hic. Circumibat Caesarea sanando omnes oppressos a diabolo, signa faciendo in quacunque infirmo. Laborat sane: propter hominem laborem adhibet; & operationem Sabbatum dicit; qui laborans propter hominem quiescit. Ideo ut acquireret quandam aberrantem in Sabbato? An quia cessare esse, si cessare benefacere? Dicit ex Hieronymo Glossa hic. Circumibat Caesarea sanando omnes oppressos a diabolo, signa faciendo in quacunque infirmo. Laborat sane: propter hominem laborem adhibet; & operationem Sabbatum dicit; qui laborans propter hominem quiescit. Ideo ut acquireret quandam aberrantem in Sabbato? An quia cessare esse, si cessare benefacere? Dicit ex Hieronymo Glossa hic. Circumibat Caesarea sanando omnes oppressos a diabolo, signa faciendo in quacunque infirmo. Laborat sane: propter hominem laborem adhibet; & operationem Sabbatum dicit; qui laborans propter hominem quiescit. Ideo ut acquireret quandam aberrantem in Sabbato? An quia cessare esse, si cessare benefacere? Dicit ex Hieronymo Glossa hic. Circumibat Caesarea sanando omnes oppressos a diabolo, signa faciendo in quacunque infirmo. Laborat sane: propter hominem laborem adhibet; & operationem Sabbatum dicit; qui laborans propter hominem quiescit. Ideo ut acquireret quandam aberrantem in Sabbato? An quia cessare esse, si cessare benefacere? Dicit ex Hieronymo Glossa hic. Circumibat Caesarea sanando omnes oppressos a diabolo, signa faciendo in quacunque infirmo. Laborat sane: propter hominem laborem adhibet; & operationem Sabbatum dicit; qui laborans propter hominem quiescit. Ideo ut acquireret quandam aberrantem in Sabbato? An quia cessare esse, si cessare benefacere? Dicit ex Hieronymo Glossa hic. Circumibat Caesarea sanando omnes oppressos a diabolo, signa faciendo in quacunque infirmo. Laborat sane: propter hominem laborem adhibet; & operationem Sabbatum dicit; qui laborans propter hominem quiescit. Ideo ut acquireret quandam aberrantem in Sabbato? An quia cessare esse, si cessare benefacere? Dicit ex Hieronymo Glossa hic. Circumibat Caesarea sanando omnes oppressos a diabolo, signa faciendo in quacunque infirmo. Laborat sane: propter hominem laborem adhibet; & operationem Sabbatum dicit; qui laborans propter hominem quiescit. Ideo ut acquireret quandam aberrantem in Sabbato? An quia cessare esse, si cessare benefacere? Dicit ex Hieronymo Glossa hic. Circumibat Caesarea sanando omnes oppressos a diabolo, signa faciendo in quacunque infirmo. Laborat sane: propter hominem laborem adhibet; & operationem Sabbatum dicit; qui laborans propter hominem quiescit. Ideo ut acquireret quandam aberrantem in Sabbato? An quia cessare esse, si cessare benefacere? Dicit ex Hieronymo Glossa hic. Circumibat Caesarea sanando omnes oppressos a diabolo, signa faciendo in quacunque infirmo. Laborat sane: propter hominem laborem adhibet; & operationem Sabbatum dicit; qui laborans propter hominem quiescit. Ideo ut acquireret quandam aberrantem in Sabbato? An quia cessare esse, si cessare benefacere? Dicit ex Hieronymo Glossa hic. Circumibat Caesarea sanando omnes oppressos a diabolo, signa faciendo in quacunque infirmo. Laborat sane: propter hominem laborem adhibet; & operationem Sabbatum dicit; qui laborans propter hominem quiescit. Ideo ut acquireret quandam aberrantem in Sabbato? An quia cessare esse, si cessare benefacere? Dicit ex Hieronymo Glossa hic. Circumibat Caesarea sanando omnes oppressos a diabolo, signa faciendo in quacunque infirmo. Laborat sane: propter hominem laborem adhibet; & operationem Sabbatum dicit; qui laborans propter hominem quiescit. Ideo ut acquireret quandam aberrantem in Sabbato? An quia cessare esse, si cessare benefacere? Dicit ex Hieronymo Glossa hic. Circumibat Caesarea sanando omnes oppressos a diabolo, signa faciendo in quacunque infirmo. Laborat sane: propter hominem laborem adhibet; & operationem Sabbatum dicit; qui laborans propter hominem quiescit. Ideo ut acquireret quandam aberrantem in Sabbato? An quia cessare esse, si cessare benefacere? Dicit ex Hieronymo Glossa hic. Circumibat Caesarea sanando omnes oppressos a diabolo, signa faciendo in quacunque infirmo. Laborat sane: propter hominem laborem adhibet; & operationem Sabbatum dicit; qui laborans propter hominem quiescit. Ideo ut acquireret quandam aberrantem in Sabbato? An quia cessare esse, si cessare benefacere? Dicit ex Hieronymo Glossa hic. Circumibat Caesarea sanando omnes oppressos a diabolo, signa faciendo in quacunque infirmo. Laborat sane: propter hominem laborem adhibet; & operationem Sabbatum dicit; qui laborans propter hominem quiescit. Ideo ut acquireret quandam aberrantem in Sabbato? An quia cessare esse, si cessare benefacere? Dicit ex Hieronymo Glossa hic. Circumibat Caesarea sanando omnes oppressos a diabolo, signa faciendo in quacunque infirmo. Laborat sane: propter hominem laborem adhibet; & operationem Sabbatum dicit; qui laborans propter hominem quiescit. Ideo ut acquireret quandam aberrantem in Sabbato? An quia cessare esse, si cessare benefacere? Dicit ex Hieronymo Glossa hic. Circumibat Caesarea sanando omnes oppressos a diabolo, signa faciendo in quacunque infirmo. Laborat sane: propter hominem laborem adhibet; & operationem Sabbatum dicit; qui laborans propter hominem quiescit. Ideo ut acquireret quandam aberrantem in Sabbato? An quia cessare esse, si cessare benefacere? Dicit ex Hieronymo Glossa hic. Circumibat Caesarea sanando omnes oppressos a diabolo, signa faciendo in quacunque infirmo. Laborat sane: propter hominem laborem adhibet; & operationem Sabbatum dicit; qui laborans propter hominem quiescit. Ideo ut acquireret quandam aberrantem in Sabbato? An quia cessare esse, si cessare benefacere? Dicit ex Hieronymo Glossa hic. Circumibat Caesarea sanando omnes oppressos a diabolo, signa faciendo in quacunque infirmo. Laborat sane: propter hominem laborem adhibet; & operationem Sabbatum dicit; qui laborans propter hominem quiescit. Ideo ut acquireret quandam aberrantem in Sabbato? An quia cessare esse, si cessare benefacere? Dicit ex Hieronymo Glossa hic. Circumibat Caesarea sanando omnes oppressos a diabolo, signa faciendo in quacunque infirmo. Laborat sane: propter hominem laborem adhibet; & operationem Sabbatum dicit; qui laborans propter hominem quiescit. Ideo ut acquireret quandam aberrantem in Sabbato? An quia cessare esse, si cessare benefacere? Dicit ex Hieronymo Glossa hic. Circumibat Caesarea sanando omnes oppressos a diabolo, signa faciendo in quacunque infirmo. Laborat sane: propter hominem laborem adhibet; & operationem Sabbatum dicit; qui laborans propter hominem quiescit. Ideo ut acquireret quandam aberrantem in Sabbato? An quia cessare esse, si cessare benefacere? Dicit ex Hieronymo Glossa hic. Circumibat Caesarea sanando omnes oppressos a diabolo, signa faciendo in quacunque infirmo. Laborat sane: propter hominem laborem adhibet; & operationem Sabbatum dicit; qui laborans propter hominem quiescit. Ideo ut acquireret quandam aberrantem in Sabbato? An quia cessare esse, si cessare benefacere? Dicit ex Hieronymo Glossa hic. Circumibat Caesarea sanando omnes oppressos a diabolo, signa faciendo in quacunque infirmo. Laborat sane: propter hominem laborem adhibet; & operationem Sabbatum dicit; qui laborans propter hominem quiescit. Ideo ut acquireret quandam aberrantem in Sabbato? An quia cessare esse, si cessare benefacere? Dicit ex Hieronymo Glossa hic. Circumibat Caesarea sanando omnes oppressos a diabolo, signa faciendo in quacunque infirmo. Laborat sane: propter hominem laborem adhibet; & operationem Sabbatum dicit; qui laborans propter hominem quiescit. Ideo ut acquireret quandam aberrantem in Sabbato? An quia cessare esse, si cessare benefacere? Dicit ex Hieronymo Glossa hic. Circumibat Caesarea sanando omnes oppressos a diabolo, signa faciendo in quacunque infirmo. Laborat sane: propter hominem laborem adhibet; & operationem Sabbatum dicit; qui laborans propter hominem quiescit. Ideo ut acquireret quandam aberrantem in Sabbato? An quia cessare esse, si cessare benefacere? Dicit ex Hieronymo Glossa hic. Circumibat Caesarea sanando omnes oppressos a diabolo, signa faciendo in quacunque infirmo. Laborat sane: propter hominem laborem adhibet; & operationem Sabbatum dicit; qui laborans propter hominem quiescit. Ideo ut acquireret quandam aberrantem in Sabbato? An quia cessare esse, si cessare benefacere? Dicit ex Hieronymo Glossa hic. Circumibat Caesarea sanando omnes oppressos a diabolo, signa faciendo in quacunque infirmo. Laborat sane: propter hominem laborem adhibet; & operationem Sabbatum dicit; qui laborans propter hominem quiescit. Ideo ut acquireret quandam aberrantem in Sabbato? An quia cessare esse, si cessare benefacere? Dicit ex Hieronymo Glossa hic. Circumibat Caesarea sanando omnes oppressos a diabolo, signa faciendo in quacunque infirmo. Laborat sane: propter hominem laborem adhibet; & operationem Sabbatum dicit; qui laborans propter hominem quiescit. Ideo ut acquireret quandam aberrantem in Sabbato? An quia cessare esse, si cessare benefacere? Dicit ex Hieronymo Glossa hic. Circumibat Caesarea sanando omnes oppressos a diabolo, signa faciendo in quacunque infirmo. Laborat sane: propter hominem laborem adhibet; & operationem Sabbatum dicit; qui laborans propter hominem quiescit. Ideo ut acquireret quandam aberrantem in Sabbato? An quia cessare esse, si cessare benefacere? Dicit ex Hieronymo Glossa hic. Circumibat Caesarea sanando omnes oppressos a diabolo, signa faciendo in quacunque infirmo. Laborat sane: propter hominem laborem adhibet; & operationem Sabbatum dicit; qui laborans propter hominem quiescit. Ideo ut acquireret quandam aberrantem in Sabbato? An quia cessare esse, si cessare benefacere? Dicit ex Hieronymo Glossa hic. Circumibat Caesarea sanando omnes oppressos a diabolo, signa faciendo in quacunque infirmo. Laborat sane: propter hominem laborem adhibet; & operationem Sabbatum dicit; qui laborans propter hominem quiescit. Ideo ut acquireret quandam aberrantem in Sabbato? An quia cessare esse, si cessare benefacere? Dicit ex Hieronymo Glossa hic. Circumibat Caesarea sanando omnes oppressos a diabolo, signa faciendo in quacunque infirmo. Laborat sane: propter hominem laborem adhibet; & operationem Sabbatum dicit; qui laborans propter hominem quiescit. Ideo ut acquireret quandam aberrantem in Sabbato? An quia cessare esse, si cessare benefacere? Dicit ex Hieronymo Glossa hic. Circumibat Caesarea sanando omnes oppressos a diabolo, signa faciendo in quacunque infirmo. Laborat sane: propter hominem laborem adhibet; & operationem Sabbatum dicit; qui laborans propter hominem quiescit. Ideo ut acquireret quandam aberrantem in Sabbato? An quia cessare esse, si cessare benefacere? Dicit ex Hieronymo Glossa hic. Circumibat Caesarea sanando omnes oppressos a diabolo, signa faciendo in quacunque infirmo. Laborat sane: propter hominem laborem adhibet; & operationem Sabbatum dicit; qui laborans propter hominem quiescit. Ideo ut acquireret quandam aberrantem in Sabbato? An quia cessare esse, si cessare benefacere? Dicit ex Hieronymo Glossa hic. Circumibat Caesarea sanando omnes oppressos a diabolo, signa faciendo in quacunque infirmo. Laborat sane: propter hominem laborem adhibet; & operationem Sabbatum dicit; qui laborans propter hominem quiescit. Ideo ut acquireret quandam aberrantem in Sabbato? An quia cessare esse, si cessare benefacere? Dicit ex Hieronymo Glossa hic. Circumibat Caesarea sanando omnes oppressos a diabolo, signa faciendo in quacunque infirmo. Laborat sane: propter hominem laborem adhibet; & operationem Sabbatum dicit; qui laborans propter hominem quiescit. Ideo ut acquireret quandam aberrantem in Sabbato? An quia cessare esse, si cessare benefacere? Dicit ex Hieronymo Glossa hic. Circumibat Caesarea sanando omnes oppressos a diabolo, signa faciendo in quacunque infirmo. Laborat sane: propter hominem laborem adhibet; & operationem Sabbatum dicit; qui laborans propter hominem quiescit. Ideo ut acquireret quandam aberrantem in Sabbato? An quia cessare esse, si cessare benefacere? Dicit ex Hieronymo Glossa hic. Circumibat Caesarea sanando omnes oppressos a diabolo, signa faciendo in quacunque infirmo. Laborat sane: propter hominem laborem adhibet; & operationem Sabbatum dicit; qui laborans propter hominem quiescit. Ideo ut acquireret quandam aberrantem in Sabbato? An quia cessare esse, si cessare benefacere? Dicit ex Hieronymo Glossa hic. Circumibat Caesarea sanando omnes oppressos a diabolo, signa faciendo in quacunque infirmo. Laborat sane: propter hominem laborem adhibet; & operationem Sabbatum dicit; qui laborans propter hominem quiescit. Ideo ut acquireret quandam aberrantem in Sabbato? An quia cessare esse, si cessare benefacere? Dicit ex Hieronymo Glossa hic. Circumibat Caesarea sanando omnes oppressos a diabolo, signa faciendo in quacunque infirmo. Laborat sane: propter hominem laborem adhibet; & operationem Sabbatum dicit; qui laborans propter hominem quiescit. Ideo ut acquireret quandam aberrantem in Sabbato? An quia cessare esse, si cessare benefacere? Dicit ex Hieronymo Glossa hic. Circumibat Caesarea sanando omnes oppressos a diabolo, signa faciendo in quacunque infirmo. Laborat sane: propter hominem laborem adhibet; & operationem Sabbatum dicit; qui laborans propter hominem quiescit. Ideo ut acquireret quandam aberrantem in Sabbato? An quia cessare esse, si cessare benefacere? Dicit ex Hieronymo Glossa hic. Circumibat Caesarea sanando omnes oppressos a diabolo, signa faciendo in quacunque infirmo. Laborat sane: propter hominem laborem adhibet; & operationem Sabbatum dicit; qui laborans propter hominem quiescit. Ideo ut acquireret quandam aberrantem in Sabbato? An quia cessare esse, si cessare benefacere? Dicit ex Hieronymo Glossa hic. Circumibat Caesarea sanando omnes oppressos a diabolo, signa faciendo in quacunque infirmo. Laborat sane: propter hominem laborem adhibet; & operationem Sabbatum dicit; qui laborans propter hominem quiescit. Ideo ut acquireret quandam aberrantem in Sabbato? An quia cessare esse, si cessare benefacere? Dicit ex Hieronymo Glossa hic. Circumibat Caesarea sanando omnes oppressos a diabolo, signa faciendo in quacunque infirmo. Laborat sane: propter hominem laborem adhibet; & operationem Sabbatum dicit; qui laborans propter hominem quiescit. Ideo ut acquireret quandam aberrantem in Sabbato? An quia cessare esse, si cessare benefacere? Dicit ex Hieronymo Glossa hic. Circumibat Caesarea sanando omnes oppressos a diabolo, signa faciendo in quacunque infirmo. Laborat sane: propter hominem laborem adhibet; & operationem Sabbatum dicit; qui laborans propter hominem quiescit. Ideo ut acquireret quandam aberrantem in Sabbato? An quia cessare esse, si cessare benefacere? Dicit ex Hieronymo Glossa hic. Circumibat Caesarea sanando omnes oppressos a diabolo, signa faciendo in quacunque infirmo. Laborat sane: propter hominem laborem adhibet; & operationem Sabbatum dicit; qui laborans propter hominem quiescit. Ideo ut acquireret quandam aberrantem in Sabbato? An quia cessare esse, si cessare benefacere? Dicit ex Hieronymo Glossa hic. Circumibat Caesarea sanando omnes oppressos a diabolo, signa faciendo in quacunque infirmo. Laborat sane: propter hominem laborem adhibet; & operationem Sabbatum dicit; qui laborans propter hominem quiescit. Ideo ut acquireret quandam aberrantem in Sabbato? An quia cessare esse, si cessare benefacere? Dicit ex Hieronymo Glossa hic. Circumibat Caesarea sanando omnes oppressos a diabolo, signa faciendo in quacunque infirmo. Laborat sane: propter hominem laborem adhibet; & operationem Sabbatum dicit; qui laborans propter hominem quiescit. Ideo ut acquireret quandam aberrantem in Sabbato? An quia cessare esse, si cessare benefacere? Dicit ex Hieronymo Glossa hic. Circumibat Caesarea sanando omnes oppressos a diabolo, signa faciendo in quacunque infirmo. Laborat sane: propter hominem laborem adhibet; & operationem Sabbatum dicit; qui laborans propter hominem quiescit. Ideo ut acquireret quandam aberrantem in Sabbato? An quia cessare esse, si cessare benefacere? Dicit ex Hieronymo Glossa hic. Circumibat Caesarea sanando omnes oppressos a diabolo, signa faciendo in quacunque infirmo. Laborat sane: propter hominem laborem adhibet; & operationem Sabbatum dicit; qui laborans propter hominem quiescit. Ideo ut acquireret quandam aberrantem in Sabbato? An quia cessare esse, si cessare benefacere? Dicit ex Hieronymo Glossa hic. Circumibat Caesarea sanando omnes oppressos a diabolo, signa faciendo in quacunque infirmo. Laborat sane: propter hominem laborem adhibet; & operationem Sabbatum dicit; qui laborans propter hominem quiescit. Ideo ut acquireret quandam aberrantem in Sabbato? An quia cessare esse, si cessare benefacere? Dicit ex Hieronymo Glossa hic. Circumibat Caesarea sanando omnes oppressos a diabolo, signa faciendo in quacunque infirmo. Laborat sane: propter hominem laborem adhibet; & operationem Sabbatum dicit; qui laborans propter hominem quiescit. Ideo ut acquireret quandam aberrantem in Sabbato? An quia cessare esse, si cessare benefacere? Dicit ex Hieronymo Glossa hic. Circumibat Caesarea sanando omnes oppressos a diabolo, signa faciendo in quacunque infirmo. Laborat sane: propter hominem laborem adhibet; & operationem Sabbatum dicit; qui laborans propter hominem quiescit. Ideo ut acquireret quandam aberrantem in Sabbato? An quia cessare esse, si cessare benefacere? Dicit ex Hieronymo Glossa hic. Circumibat Caesarea sanando omnes oppressos a diabolo, signa faciendo in quacunque infirmo. Laborat sane: propter hominem laborem adhibet; & operationem Sabbatum dicit; qui laborans propter hominem quiescit. Ideo ut acquireret quandam aberrantem in Sabbato? An quia cessare esse, si cessare benefacere? Dicit ex Hieronymo Glossa hic. Circumibat Caesarea sanando omnes oppressos a diabolo, signa faciendo in quacunque infirmo. Laborat sane: propter hominem laborem adhibet; & operationem Sabbatum dicit; qui laborans propter hominem quiescit. Ideo ut acquireret quandam aberrantem in Sabbato? An quia cessare esse, si cessare benefacere? Dicit ex Hieronymo Glossa hic. Circumibat Caesarea sanando omnes oppressos a diabolo, signa faciendo in quacunque infirmo. Laborat sane: propter hominem laborem adhibet; & operationem Sabbatum dicit; qui laborans propter hominem quiescit. Ideo ut acquireret quandam aberrantem in Sabbato? An quia cessare esse, si cessare benefacere? Dicit ex Hieronymo Glossa hic. Circumibat Caesarea sanando omnes oppressos a diabolo, signa faciendo in quacunque infirmo. Laborat sane: propter hominem laborem adhibet; & operationem Sabbatum dicit; qui laborans propter hominem quiescit. Ideo ut acquireret quandam aberrantem in Sabbato? An quia cessare esse, si cessare benefacere? Dicit ex Hieronymo Glossa hic. Circumibat Caesarea sanando omnes oppressos a diabolo, signa faciendo in quacunque infirmo. Laborat sane: propter hominem laborem adhibet; & operationem Sabbatum dicit; qui laborans propter hominem quiescit. Ideo ut acquireret quandam aberrantem in Sabbato? An quia cessare esse, si cessare benefacere? Dicit ex Hieronymo Glossa hic. Circumibat Caesarea sanando omnes oppressos a diabolo, signa faciendo in quacunque infirmo. Laborat sane: propter hominem laborem adhibet; & operationem Sabbatum dicit; qui laborans propter hominem quiescit. Ideo ut acquireret quandam aberrantem in Sabbato? An quia cessare esse, si cessare benefacere? Dicit ex Hieronymo Glossa hic. Circumibat Caesarea sanando omnes oppressos a diabolo, signa faciendo in quacunque infirmo. Laborat sane: propter hominem laborem adhibet; & operationem Sabbatum dicit; qui laborans propter hominem quiescit. Ideo ut acquireret quandam aberrantem in Sabbato? An quia cessare esse, si cessare benefacere? Dicit ex Hieronymo Glossa hic. Circumibat Caesarea sanando omnes oppressos a diabolo, signa faciendo in quacunque infirmo. Laborat sane: propter hominem laborem adhibet; & operationem Sabbatum dicit; qui laborans propter hominem quiescit. Ideo ut acquireret quandam aberrantem in Sabbato? An quia cessare esse, si cessare benefacere? Dicit ex Hieronymo Glossa hic. Circumibat Caesarea sanando omnes oppressos a diabolo, signa faciendo in quacunque infirmo. Laborat sane: propter hominem laborem adhibet; & operationem Sabbatum dicit; qui laborans propter hominem quiescit. Ideo ut acquireret quandam aberrantem in Sabbato? An quia cessare esse, si cessare benefacere? Dicit ex Hieronymo Glossa hic. Circumibat Caesarea sanando omnes oppressos a diabolo, signa faciendo in quacunque infirmo. Laborat sane: propter hominem laborem adhibet; & operationem Sabbatum dicit; qui laborans propter hominem quiescit. Ideo ut acquireret quandam aberrantem in Sabbato? An quia cessare esse, si cessare benefacere? Dicit ex Hieronymo Glossa hic. Circumibat Caesarea sanando omnes oppressos a diabolo, signa faciendo in quacunque infirmo. Laborat sane: propter hominem laborem adhibet; & operationem Sabbatum dicit; qui laborans propter hominem quiescit. Ideo ut acquireret quandam aberrantem in Sabbato? An quia cessare esse, si cessare benefacere? Dicit ex Hieronymo Glossa hic. Circumibat Caesarea sanando omnes oppressos a diabolo, signa faciendo in quacunque infirmo. Laborat sane: propter hominem laborem adhibet; & operationem Sabbatum dicit; qui laborans propter hominem quiescit. Ideo ut acquireret quandam aberrantem in Sabbato? An quia cessare esse, si cessare benefacere? Dicit ex Hieronymo Glossa hic. Circumibat Caesarea sanando omnes oppressos a diabolo, signa faciendo in quacunque infirmo. Laborat sane: propter hominem laborem adhibet; & operationem Sabbatum dicit; qui laborans propter hominem quiescit. Ideo ut acquireret quandam aberrantem in Sabbato? An quia cessare esse, si cessare benefacere? Dicit ex Hieronymo Glossa hic. Circumibat Caesarea sanando omnes oppressos a diabolo, signa faciendo in quacunque infirmo. Laborat sane: propter hominem laborem adhibet; & operationem Sabbatum dicit; qui laborans propter hominem quiescit. Ideo ut acquireret quandam aberrantem in Sabbato? An quia cessare esse, si cessare benefacere? Dicit ex Hieronymo Glossa hic. Circumibat Caesarea sanando omnes oppressos a diabolo, signa faciendo in quacunque infirmo. Laborat sane: propter hominem laborem adhibet; & operationem Sabbatum dicit; qui laborans propter hominem quiescit. Ideo ut acquireret quandam aberrantem in Sabbato? An quia cessare esse, si cessare benefacere? Dicit ex Hieronymo Glossa hic. Circumibat Caesarea sanando omnes oppressos a diabolo, signa faciendo in quacunque infirmo. Laborat sane: propter hominem laborem adhibet; & operationem Sabbatum dicit; qui laborans propter hominem quiescit. Ideo ut acquireret quandam aberrantem in Sabbato? An quia cessare esse, si cessare benefacere? Dicit ex Hieronymo Glossa hic. Circumibat Caesarea sanando omnes oppressos a diabolo, signa faciendo in quacunque infirmo. Laborat sane: propter hominem laborem adhibet; & operationem Sabbatum dicit; qui laborans propter hominem quiescit. Ideo ut acquireret quandam aberrantem in Sabbato? An quia cessare esse, si cessare benefacere? Dicit ex Hieronymo Glossa hic. Circumibat Caesarea sanando omnes oppressos a diabolo, signa faciendo in quacunque infirmo. Laborat sane: propter hominem laborem adhibet; & operationem Sabbatum dicit; qui laborans propter hominem quiescit. Ideo ut acquireret quandam aberrantem in Sabbato? An quia cessare esse, si cessare benefacere? Dicit ex Hieronymo Glossa hic. Circumibat Caesarea sanando omnes oppressos a diabolo, signa faciendo in quacunque infirmo. Laborat sane: propter hominem laborem adhibet; & operationem Sabbatum dicit; qui laborans propter hominem quiescit. Ideo ut acquireret quandam aberrantem in Sabbato? An quia cessare esse, si cessare benefacere? Dicit ex Hieronymo Glossa hic. Circumibat Caesarea sanando omnes oppressos a diabolo, signa faciendo in quacunque infirmo. Laborat sane: propter hominem laborem adhibet; & operationem Sabbatum dicit; qui laborans propter hominem quiescit. Ideo ut acquireret quandam aberrantem in Sabbato? An quia cessare esse, si cessare benefacere? Dicit ex Hieronymo Glossa hic. Circumibat Caesarea sanando omnes oppressos a diabolo, signa faciendo in quacunque infirmo. Laborat sane: propter hominem laborem adhibet; & operationem Sabbatum dicit; qui laborans propter hominem quiescit. Ideo ut acquireret quandam aberrantem in Sabbato? An quia cessare esse, si cessare benefacere? Dicit ex Hieronymo Glossa hic. Circumibat Caesarea sanando omnes oppressos a diabolo, signa faciendo in quacunque infirmo. Laborat sane: propter hominem laborem adhibet; & operationem Sabbatum dicit; qui laborans propter hominem quiescit. Ideo ut acquireret quandam aberrantem in Sabbato? An quia cessare esse, si cessare benefacere? Dicit ex Hieronymo Glossa hic. Circumibat Caesarea sanando omnes oppressos a diabolo, signa faciendo in quacunque infirmo. Laborat sane: propter hominem laborem adhibet; & operationem Sabbatum dicit; qui laborans propter hominem quiescit. Ideo ut acquireret quandam aberrantem in Sabbato? An quia cessare esse, si cessare benefacere? Dicit ex Hieronymo Glossa hic. Circumibat Caesarea sanando omnes oppressos a diabolo, signa faciendo in quacunque infirmo. Laborat sane: propter hominem laborem adhibet; & operationem Sabbatum dicit; qui laborans propter hominem quiescit. Ideo ut acquireret quandam aberrantem in Sabbato? An quia cessare esse, si cessare benefacere? Dicit ex Hieronymo Glossa hic. Circumibat Caesarea sanando omnes oppressos a diabolo, signa faciendo in quacunque infirmo. Laborat sane: propter hominem laborem adhibet; & operationem Sabbatum dicit; qui laborans propter hominem quiescit. Ideo ut acquireret quandam aberrantem in Sabbato? An quia cessare esse, si cessare benefacere? Dicit ex Hieronymo Glossa hic. Circumibat Caesarea sanando omnes oppressos a diabolo, signa faciendo in quacunque infirmo. Laborat sane: propter hominem laborem adhibet; & operationem Sabbatum dicit; qui laborans propter hominem quiescit. Ideo ut acquireret quandam aberrantem in Sabbato? An quia cessare esse, si cessare benefacere? Dicit ex Hieronymo Glossa hic. Circumibat Caesarea sanando omnes oppressos a diabolo, signa faciendo in quacunque infirmo. Laborat sane: propter hominem laborem adhibet; & operationem Sabbatum dicit; qui laborans propter hominem quiescit. Ideo ut acquireret quandam aberrantem in Sabbato? An quia cessare esse, si cessare benefacere? Dicit ex Hieronymo Glossa hic. Circumibat Caesarea sanando omnes oppressos a diabolo, signa faciendo in quacunque infirmo. Laborat sane:

angetur, libenter in tribulationibus amor gloriatur. Aliquando de hac Virgine multa, etsi pro merito pauca. Vulnera illata silentij facilia, etsi in faciem, alligat amoris acumen: & passio urget, & amor percillit: quam vulnera explicat? Quae dicant omnia: igitur si faciei laeus sine dilectione non perferretur pectus; ut dicat, dolorem vulnerum sepe: quia si dicit Amo, sufficit.

Præterea. Languor potius assignari poterat promananti e vulneribus languori, quam virili robustissimo amori: quandoquidem ille fortior, dum sensus infirmior: at ex defectu spiritus vulneribus amissarum, profert Sponsa dilectionis signum; quippe nisi cor transivum sagittis charitatis videatur, nullatenus facies tot vulnera pateretur. Aliqui dicunt *Vellem pati*, sed non *Volo*; quia ad tempus volunt, & in tempore tentationis recedunt. Unde dixerit Senec. *Epist. 95. Multa videri volumus velle, sed nolumus*: quia intendentes, & mittentes arcum gloriose animi, convertuntur quidem in die belli. Languescit amor in pectore, si cor vulneribus non languet amore: Sponsaque facia dilectionem indicat, dum laborem tacite tolerat; quippe ibi pectoris incendium notescit, ubi labor occurrit.

Cæterò: Percutitur, & usque ad examinationem vulneratur, at de castione non queritur. Cur ergo? *Quia amore languet*. Perperam assidue charitas cordibus sine vulneribus: siquidem pro nobili tessera, signata in corpore portat. Et abdicuntur vulnera? Dilectionem probant. Etiam plaga? Charitatem confirmant: prætermittit vulnera in faucio corpore; quæ languet vulnerata charitate. *Qui alligatus est spiritui*, despiciat compedes, quæ instant; & vadit; quantunvis vincula Ierosolymis manent. Serò adveniunt cordi faucio, & altioribus vulneribus in schola charitatis edocto. *Latus Christi lancea aperuit*. Vulnerum intimum inclaruit. *Confidit vulnere super vulnus, seu multiplicavit vulnera etiam sine causa*. Sine causa? Observa *ait*: vigilantibus verbum usus est Evangelista. Expositus mucrone vulnus intemè abditum, quod in corde manebat alta mente repositum.

Deinde: Prius Sponsa diligebat; verum minimè nunciabat. Erubescit in militia charitatis, quæ non habet signata amoris, quasi inter candidatos numerari non possit, dum pectus faucium vulnera non ostendit: equidem ita mutuo signa sunt; ut tribulatio charitate exponatur, & charitas tribulatione probetur.

Insuper: Saucia Sponsa relinquitur, ut

amorem vulnera profiteantur; & profert amorem: at contumelias, ignominias, decora, iniurias, opprobria? Dummodò sponsum amafia lucretur; hæc, & graviora pro nihilo reputantur. Parum diligit, quicumque in lapide iniuriarum cæpitanter offendit. Dum detinetur per iniurias, elargitur amor alas: siquidem semitis amoris observantur; dum pedes in nervo iniuriarum detinentur. Nota: Sponsa vexatur, dum amafium inquirat: Sponsi fatagit. Quodlibet momentum irritum inquisitionis, excruciat sanè viscera amantis: & diligere anxie proficitur, dum inurbanè tractatur; quoniam magis animam pungebat, quòd custodes interpositione diligentiam præpediret, quam quòd ita immodestè pudicam tot vulneribus vexarent.

Paulisper cunctator, usquedum ingenium amoris delictur. Custodes sunt Prælati; Sponsaque anima religiosa intra cellæ septa. Et planè examine dignum; cur primum custodes nec verbum quidem Sponsam inquirenti, dixerant? Sic enim accidit: *Surgam, queram quem diligit anima mea: quaesivi illum, & non inveni. Invenerunt me vigilantes, qui custodiunt civitatem. Num quem diligit anima mea vidistis? Ipsi tacuerunt*. Iterum inquirat: incidit in custodes (plus dormirent subditi, si vigilarent prælati: in asperitate hycemis, etsi urgeret concubium; pastores erant vigilantes, & custodientes vigilias super gregem suum. De hoc obiter moneo, quia sæpè sapius medentur ecclesiastica censura; quod depellere debebant vigilantia) *Quaesivi (ait Sponsa) & non inveni. Invenierunt me custodes. At quid? Percusserunt me, & vulneraverunt me*. Cur igitur primum æquo animo convivetur, & iterum percussione vulneratur? Quia semel & iterum. Interdum curiositas induitur veste pietatis, & titulo religionis: unde specie inquisitionis Sponsi, vagatur anima per vicus, & plateas Monasterij. Semel, transeat; cunctos igitur indulgeat: at si femel & iterum; percutiatur Sponsa & vulneretur: quia plus extra cellam occurrit curiositas, quam devotionis. Idèd Monachorum Pater & dux Benedictus omnia necessaria construere iubet intra Monasterij septa: *Ut non sit necessitas (ait cap. 66. Regul.) Monachis vagandi foras, quia omni nò nò expedit animabus eorum, & cap. seqq. præcavens vafricum dæmonis, & curiositatem hominis, maximè specie pietatis, præscribit: Ne præsumat quisquam alijs referre quæcunque foris Monasterium viderit, aut audierit; quia plurima destructio est. Ipse dixit: Faciamus. Quid, quod etiam sine probatio-*

Iob 21

Obex in sine difa crucias amanti

Cant. 52 Aliquam do conni vendum

Vigiles vigilans

Cant. 58 6. 7.

Specie devotio nis vanit studium trifursum cariofism tar. S. Bene dict

Idem

Perperâ trit, fa- cularis consilio in Monasterio.

Pofito pro dile- ctio nò pas- fu, sed fructio.

Ignomi- nia pro- clivis cre- ditur.

Ioan. 20 27.

Exulce- rationis studij ab amantè accipitur ut obfe- quium.

Luc. 24 29.

Ioan. 20. 25.

Vulnera Christi amoris gloria.

nibus ipsa monentis auctoritas prodest? Ex- perientia dicit: & male cedit, quòd qui in civitatibus sibi ædificant solitudines; ingerant in Monasterij solitudine vicus & plateas phantastica civitatis.

Denique: Vulnerata Sponsa tot plagis, plagas explicat amorem. *Ut nunciatis (ait) quia amare languet*. Languescit dolore, vel charitate? Charitate quidem. Dolor verò non est dolor: igitur cum torqueri pro amafio, sit pectoris diligentis fructio; non dolorem, ut dolorem, sed cruciatibus ipsis indicat charitatem: quippe pro Sponso perperâ, non est pati, sed potiri. Vivit doloribus, quæ indicat elle charitatis fomitem: moritur, dum non habet molestarum levamen. Aut pati, aut mori: & amor Sponsæ languore crefcit, illius ut corpus vulneribus languet; quia quod in alijs altissimus dolor, est in Sponsis intensissimus amor.

Animadvertite indolem Salvatoris. Non credit, etsi a discipulis vulgatam, Apostolus Thomas Christi resurrectionem. Legem statuit, se non credere, quæ non vidisset. Non vidit passionem, & credidit factam. Nunquidnam quia importabat ignominiam? Non credam, nisi oculus viderit. Qui passus, apparuit, dixitque: *Infer digitum tuum hinc, & vide manus meas, & affer manum tuam, & mitte in latus meum*. In latus inferre digitum, quanvis ductum obedientia, est exulcerare vulnera: & vulnera ostendit, ut signa charitatis, qua Thomam diligit; quia quod in alijs inest doloris studium, exasperatum vulnus accipitur ut obsequium. Idcirco duobus discipulis de passione fabulantibus, & querulis secum querentibus, dixit: *Quæ? Blanditur passionis memoria, & recoli intendit gloriosissima vulnera: siquidem exacerbatio, quæ in hominum cordibus dolore indicat, in Christi pectore charitatem demonstrat, illis uti dolorem refrigerantibus, vel memoria displicet; Christo verò, ut amoris insigne, & refrigeratio placet.*

Ait. *Nisi videro (inquit Thomas) fixuram clavaram non credam*. In corpore gloriofo quomodò cicatrices? Abdicuntur enim no- vices passionis. Si credulitas pendet à signatum credibilitate, vulnus in corpore gloriofo erit credibile: Fides cadet, dum causa excidit. Minimè inferas: nunquam excidit charitas. Optimè Thomas arguit. Conclusio infertur; & Christus stipulatur. Inerunt in corpore dotes corporis gloriofi per effectum resurrectionis, verum non exolebant adhuc in corpore lemmtata amantis. Gloria corporis excludit, cæterum amor vulnerum cicatrices nequam delet: igitur nulla gloria

sublimior alluanti cordi, & faucio pectoris quam hominibus ostendere fixuram clavatum, & cicatrices, aut caenas vulnerum.

Sufficit tæbe, ut moveantur viscera læxæ, & corda lapidea. At (proh dolor!) non moventur, obstantur: siquidem quod impentum in obsequium, invertitur ab hominibus in casum. Beneficia officium faciunt, & benefactori officium: atque adeo cæca ingratitude, & detrita obligatione; ut salubriorum gratiarum argentum, ab accipientibus convertitur in gladium. Gladij sagitta ac lanceæ ex arcu formabantur ab Antiquis; Textore telæ in *Præf. ad Cornucop.* & ludæ traditur gladius aureus. 2. *Machab. 15. 15.* Hoc est ingenium ingratitude: gladium aureum habet; igitur studiosè machinatur lethale telum, ex auro spectabilior beneficiorum. Mors mutatur ab Amore areas sagittas, in corda de ingratis præclare beneficentium, insidens. Arcum paravit, tendit: & que insignia charitatis, parantur in vasa mortis.

Erue à fixura (stipulatur abs Parte Assessor N. in cruce) *Deus animam meam*. Scilicet ab idèd lato lanceæ. Vide Lorin. hic. Si foderunt manus & pedes, olla eius dinumerantes, atque vestimenta dividentes in conspectu illius; cur sic queritonia eius, ut postulet à Patre gemebus inenarrabilibus, cum clamore valico & lachrymis, ad defensionem conspiciere, & animam à fræca spiculo erætere? An quia cum larvis pugnare? Villissimi quidem animi iudicium, exprobrare mortuum: summi plane perperis indole, quicumque non veretur cadaver: & non idèd liberati postulat propter ærem ignominiam; sed propter turpem percussoris infamiam.

Sensit certocertius noxam hominis, & importunitatem iniuncti vulneris. Reliqua importulerunt, ut violentia traderet spiritum. Modò viderunt jam mortuum: ad quid igitur confoso lateris, & vulnera cordis? Mala militis indoles: percutit, ut officiat: nocet ut nocet: quis ergo nisi cæcus, bile commota, inbellis cadaveris transfoderet latera? Expendamus iniuriam. Multas absidibus perpeffus est, ostendens amoris obsequia; sed rellabat, consummatis omnibus, ut consummaretur fidei Anafis finis: scilicet, vitam tradere pro percussoribus, peccatis emortuis. Fecit: tradidit spiritum, homines vivificantur; & Christus à pile impullu exigit: enixim liberationem: equidem turpiorem homo excogitare nequibat ingratitude: quam in abdita cordis ingerere lanceam, illotone quo pro illo sinebat tradere vitam. Haud vici

Armo olus est aure

Ravil. Text.

Arma charitatis occupantur ab ingratia in vasa mortis.

Plam 21. 22.

Lorin. Cadaver non veretur cœditat cœditat animi.

Charitas in proprio, quod fortim modum alienum.

Ingratitudo, iustitia sine re, malis, dona.

Pluque dum accipit.

malicia viscera pietate plena. Homines concinnant lanceas ex auro beneficiorum, vindex ergo ex vulnere effudit plenitudinem gratiarum.

Psalm. 59. 3. Bibl. Max.

7. *Sitote* (ait Regius vates) *quoniam Dominus ipse est Deus, ipse fecit nos.* Alij legunt: *Ipsus sumus.* Quid est hoc? Officiorum inmuta exercitia, & grates amori rependere corda; quia ipse sumus, qui fecit ut essemus? Quia cognovimus, a faculo confregimus iugum. *Non serviam*, respondemus multitudini charitatum. At perpende: ad quid autem, *Dominus qui fecit nos, ipse est Deus*, & *ipsum sumus*? Ad excellentiam amoris, & semina charitatis: ipse igitur non sumus, & ille pro nobis operatur ut Deus. Redamatio, ut sciret, delectaretur, & nihilominus; quia ipse Deus, opus perniciter. Medicamen ingratitudinis est immemoris oblitio. En. Amor averfatur opem. Cum gustasset, noluit blistere.

Propet.

Omnes homines sanat medicina dolores.

Passer.

Solus Amor morbi non amat artem. Id est Medicum: ut observat Paleratus in *Eleg.* 1. lib. 2. Propet. Fax est, agitataque magis ardebat.

Otho. V. 2.

Aspice nec flammam potis est refringere nimbis.

Amor quo extinguitur ardet.

At flamma vires edificat unda novas.

Plin. In medio mari ignis.

Qua metamorphosis? Mibi sunt medicamina viros.

Amor ingratum de.

Et mea per densas flamma fovillat aquas.

Amor ingratum de.

*Sic Otho Vanius Embl. Amor. 86. Sed quis hec miretur? (ait Plinius lib. 2. esp. 106.) In medio mari Hiera insula Eolia iuxta Italiam cum ipso mari ardet. Christum situantem amore contemplor in mari pelvis, & lozione pedum portendentem excessam dilectionis. Et aqua inimico fovet; siquidem amor & indignos fovet. Aqua multa, populi multi. Horum ingratitudo frigiditate viscerum certabat; at ignem de caelo missum haudquaquam crispis fluctibus extinguebat. Parum flamma tot studijs micaret; si elemento ingratitudinis (qua extinguitur) non arderet. Plus efficaciz habent radij a repercussione aquarum: contraria flumina flammis fovent incendium; atque vastitas æquoris convertitur contentio-nibus in pelagum ignis. *Mare vitreum missum igne*; vidit Ioannes. Hoc mare magnum sunt pectora hominum. calcitronum, in praeclare meritum. Ignis amor est: lampades eius æle eius, in quibus ignis ocellus: & mare missum igne oculis proceditur, dum flamma dilectionis explicatur; quoniam quidem haud flammam ignis conciperet, nisi in medio mari cordium averforum arderet.*

Amor ingratum de.

Qua metamorphosis? Mibi sunt medicamina viros.

Amor ingratum de.

Et mea per densas flamma fovillat aquas.

Amor ingratum de.

*Sic Otho Vanius Embl. Amor. 86. Sed quis hec miretur? (ait Plinius lib. 2. esp. 106.) In medio mari Hiera insula Eolia iuxta Italiam cum ipso mari ardet. Christum situantem amore contemplor in mari pelvis, & lozione pedum portendentem excessam dilectionis. Et aqua inimico fovet; siquidem amor & indignos fovet. Aqua multa, populi multi. Horum ingratitudo frigiditate viscerum certabat; at ignem de caelo missum haudquaquam crispis fluctibus extinguebat. Parum flamma tot studijs micaret; si elemento ingratitudinis (qua extinguitur) non arderet. Plus efficaciz habent radij a repercussione aquarum: contraria flumina flammis fovent incendium; atque vastitas æquoris convertitur contentio-nibus in pelagum ignis. *Mare vitreum missum igne*; vidit Ioannes. Hoc mare magnum sunt pectora hominum. calcitronum, in praeclare meritum. Ignis amor est: lampades eius æle eius, in quibus ignis ocellus: & mare missum igne oculis proceditur, dum flamma dilectionis explicatur; quoniam quidem haud flammam ignis conciperet, nisi in medio mari cordium averforum arderet.*

Amor ingratum de.

Qua metamorphosis? Mibi sunt medicamina viros.

Amor ingratum de.

Et mea per densas flamma fovillat aquas.

Amor ingratum de.

*Sic Otho Vanius Embl. Amor. 86. Sed quis hec miretur? (ait Plinius lib. 2. esp. 106.) In medio mari Hiera insula Eolia iuxta Italiam cum ipso mari ardet. Christum situantem amore contemplor in mari pelvis, & lozione pedum portendentem excessam dilectionis. Et aqua inimico fovet; siquidem amor & indignos fovet. Aqua multa, populi multi. Horum ingratitudo frigiditate viscerum certabat; at ignem de caelo missum haudquaquam crispis fluctibus extinguebat. Parum flamma tot studijs micaret; si elemento ingratitudinis (qua extinguitur) non arderet. Plus efficaciz habent radij a repercussione aquarum: contraria flumina flammis fovent incendium; atque vastitas æquoris convertitur contentio-nibus in pelagum ignis. *Mare vitreum missum igne*; vidit Ioannes. Hoc mare magnum sunt pectora hominum. calcitronum, in praeclare meritum. Ignis amor est: lampades eius æle eius, in quibus ignis ocellus: & mare missum igne oculis proceditur, dum flamma dilectionis explicatur; quoniam quidem haud flammam ignis conciperet, nisi in medio mari cordium averforum arderet.*

Amor ingratum de.

Qua metamorphosis? Mibi sunt medicamina viros.

Amor ingratum de.

Et mea per densas flamma fovillat aquas.

Amor ingratum de.

*Sic Otho Vanius Embl. Amor. 86. Sed quis hec miretur? (ait Plinius lib. 2. esp. 106.) In medio mari Hiera insula Eolia iuxta Italiam cum ipso mari ardet. Christum situantem amore contemplor in mari pelvis, & lozione pedum portendentem excessam dilectionis. Et aqua inimico fovet; siquidem amor & indignos fovet. Aqua multa, populi multi. Horum ingratitudo frigiditate viscerum certabat; at ignem de caelo missum haudquaquam crispis fluctibus extinguebat. Parum flamma tot studijs micaret; si elemento ingratitudinis (qua extinguitur) non arderet. Plus efficaciz habent radij a repercussione aquarum: contraria flumina flammis fovent incendium; atque vastitas æquoris convertitur contentio-nibus in pelagum ignis. *Mare vitreum missum igne*; vidit Ioannes. Hoc mare magnum sunt pectora hominum. calcitronum, in praeclare meritum. Ignis amor est: lampades eius æle eius, in quibus ignis ocellus: & mare missum igne oculis proceditur, dum flamma dilectionis explicatur; quoniam quidem haud flammam ignis conciperet, nisi in medio mari cordium averforum arderet.*

Amor ingratum de.

Qua metamorphosis? Mibi sunt medicamina viros.

Amor ingratum de.

Et mea per densas flamma fovillat aquas.

Amor ingratum de.

*Sic Otho Vanius Embl. Amor. 86. Sed quis hec miretur? (ait Plinius lib. 2. esp. 106.) In medio mari Hiera insula Eolia iuxta Italiam cum ipso mari ardet. Christum situantem amore contemplor in mari pelvis, & lozione pedum portendentem excessam dilectionis. Et aqua inimico fovet; siquidem amor & indignos fovet. Aqua multa, populi multi. Horum ingratitudo frigiditate viscerum certabat; at ignem de caelo missum haudquaquam crispis fluctibus extinguebat. Parum flamma tot studijs micaret; si elemento ingratitudinis (qua extinguitur) non arderet. Plus efficaciz habent radij a repercussione aquarum: contraria flumina flammis fovent incendium; atque vastitas æquoris convertitur contentio-nibus in pelagum ignis. *Mare vitreum missum igne*; vidit Ioannes. Hoc mare magnum sunt pectora hominum. calcitronum, in praeclare meritum. Ignis amor est: lampades eius æle eius, in quibus ignis ocellus: & mare missum igne oculis proceditur, dum flamma dilectionis explicatur; quoniam quidem haud flammam ignis conciperet, nisi in medio mari cordium averforum arderet.*

Amor ingratum de.

Qua metamorphosis? Mibi sunt medicamina viros.

Amor ingratum de.

Et mea per densas flamma fovillat aquas.

Amor ingratum de.

*Sic Otho Vanius Embl. Amor. 86. Sed quis hec miretur? (ait Plinius lib. 2. esp. 106.) In medio mari Hiera insula Eolia iuxta Italiam cum ipso mari ardet. Christum situantem amore contemplor in mari pelvis, & lozione pedum portendentem excessam dilectionis. Et aqua inimico fovet; siquidem amor & indignos fovet. Aqua multa, populi multi. Horum ingratitudo frigiditate viscerum certabat; at ignem de caelo missum haudquaquam crispis fluctibus extinguebat. Parum flamma tot studijs micaret; si elemento ingratitudinis (qua extinguitur) non arderet. Plus efficaciz habent radij a repercussione aquarum: contraria flumina flammis fovent incendium; atque vastitas æquoris convertitur contentio-nibus in pelagum ignis. *Mare vitreum missum igne*; vidit Ioannes. Hoc mare magnum sunt pectora hominum. calcitronum, in praeclare meritum. Ignis amor est: lampades eius æle eius, in quibus ignis ocellus: & mare missum igne oculis proceditur, dum flamma dilectionis explicatur; quoniam quidem haud flammam ignis conciperet, nisi in medio mari cordium averforum arderet.*

Amor ingratum de.

Qua metamorphosis? Mibi sunt medicamina viros.

que obicibus pernicis, descripsit Covar. *Genitur.* 2. *Embl.* 42. elegans symbolum, scilicet horologium aiatum & titulus artem, *Pondere levius.* ad vivum almuirum charitas Christi urgens nos, propter fidei prastantiam & excessum; quem exhibuit gratis in obsequium hominum. In horologio pectoris *Venit hora eius*: assumpti pennas, volavit, & quanvis abluat chorda, non defecit: siquidem levior factus & curfus ocyoris, pondere improbo gravissimæ ingratitudinis. Sciebat fragilitatem Petri de fide gloriantis, cor etiam introspexerat traditoris. At dilexit: *In finem.* Parum est: *In contentione* pro in finem legitur. Fulmen amor erat, obstantia illustrat, perveraciz obfrigiditatem iunctulis trahentur, est raptim relucantibus trahantur. Invenit animum charitas pertinacem: & consulto diligit in contentionem; ut scelatur, utrum illiæ benignior, an ille ingrator.

Accersit ad Petrum. Et ille, *Non lavabis mihi pedes*: lavabit: iudicium submittes. Quod facit, nefcis. An quia ad Eucharistiam accellurus? Pedes illori (ut ait Bernardus in *Gen. Domini*) sunt momentanei defecus: atque pedes communicantur abluantur, ut vel minima imperfectiones aboleantur: quippe tantillus defecus ducendus pagnis, ab accedentibus ad Sacramentum Corporis, & Sanguinis Christi. *Non tantum pedes, sed & manus & caput*: dicit Petrus. *Sonicit: Qui lotus est* (Christus inquit) *non inaleget, nisi ut pedes lavet.* At quid igitur predicat discipulorum munditiam manuum? Erant enim manus ministrorum; & asserit Princeps puritatem assecularum: igitur nunquam notius arguitur Principem gratis procedere; quam ex manuum ministrorum puritate. Apse Petrus iungit manus, & caput. Masus Principis ministris sunt: inieritur lauditia muneris, ex puritate, vel nitore capitis: perperam enim exigitur obsequentium intermeritas; dum in tollio non asideret (exemplar efficax) illibata puritas.

9. Ad proditoreum devenit, quem obsequijs singularibus nunclet. Amor dicitur pondus: perculit Christum ad pedes perduellionis flexis genibus. Verum & frustra: diabolus possederat viscera. Quodnam enim illi cor diabolicum non paveret ad invsum spectaculum? Pertinacia fovebat ignem, & iniuratur: at ludas non commoveret: intentum evanuit: adamas cordis insidiatoris ignem charitatis non concepit.

Obnixus contra, non cedere, sustinet ille. *Usque licet fœvas intonat ille nivas.* *Qualis non adamas ullo contumidat usu.* *Vique sua ferri duritiam superat.*

Dionis Leba.

Dio.

Dio.

Dio.

Covar.

Amor burologia.

Ioanna. 13. 14.

Bibl. Max.

Pondere ingratitudine le vior.

Bern.

Qualis per im-

perfectio ad Eu-

charis-

tiam acc-

cedentia expi-

etur. V. 9. &

10.

Accidit ministris manus abluantur, si caput contumidis naturis.

Vitius amor plorat.

Pub. sup. Spr. in dicitur.

Opus amoris.

Bism. 2.

Ioanna. 13. 14.

Dionis Leba.

Dio.

Dio.

Dio.

Dio.

Dio.

Ezech. 1. 24.

Apoc. 14. 2.

Pertinacia praxitoris, & studium amoris Christi obedi-

bant.

Bibl. Max.

Pondere ingratitudine le vior.

Bern.

Qualis per im-

perfectio ad Eu-

charis-

tiam acc-

cedentia expi-

etur. V. 9. &

10.

Accidit ministris manus abluantur, si caput contumidis naturis.

Vitius amor plorat.

Pub. sup. Spr. in dicitur.

Opus amoris.

Bism. 2.

Ioanna. 13. 14.

Dionis Leba.

Dio.

Dio.

Dio.

Dio.

Dio.

Dio.

Dio.

Dio.

Dio.

Dio.

Dio.

Dio.

Dio.

Dionysius Lebeus Batilius sic: *Embl.* 29. Cor igitur sepse lauro pectoris, ut terretur fulmen amoris. Vocem aquis dederunt Ezechiel 1. 24. & Ioannes *Apoc.* 14. 2. & in pelvi lachrymis ignis plena, silencio amoris elevaverunt flumina vocem suam. Quid affectus in te gessit? Displevit? Homines amore mulcentur, obsequijs sane leniuntur, lenocinijs placantur. Amor iniuria est? Quid si cedit? Corpora magnanimo satis est prostrasse leoni. Quid ergo? Es leo, vel homo? Quæ te demencia cepit? Respice. Contemplator te captivum: & quod altius dolet, captivitate voluptuose mancipatum. Ne apponas iniquitatem super iniquitatem, & sordibus fordibus adhuc; quia nexum gravi mole traheris in infernum. Sibilaberis. Qui te viderint, te prospicient, nunquid ille est vir qui conturbavit terram? In te revertet. Adhuc locus est in corde. Patebit vulnere: non discipulo pullanti? Patebit. Qualiter tibi, exponendum mucroni? Redde mihi quod meum est. Diabolus te misit in cor. Erit ergo dissentio, hospite iniquo. Quid feci? Quid non? *Silentio* & *lachrymis amoris excessum expressit*; ait Laurent. *De Agone Christi* cap. 3. Proh dolor! Inquit non mortalia pectora cogis immortalis malitia! Insanior est, cui mens non crepta, sed meta. O luctuosissima pertinacia! Christus ad pedes hominis, & persidi, & iuda! Iccitico lachrymatur, uti dixit Iustinianus: igitur obsequijs respondere iniurijs, frustrare imurbanis conatibus iacula amoris; coget & ipsum tenerimum (cederet insensibilitas rupium) in fontem abrupere lachrymarum. Opus fuit, ut amor pondere quiesceret, & quod Sol iusticie in aquas plarimas medianter redundaret. Sed quid? Dilexit in contentione, & ultra finem. *Amare liceat* (ait) *si potiri non licet.* Ingratus gratis ametur; est peraltes rumpatur.

10. Cur enim amor contra torrentem voluptatis & voluntatis nititur, si contra rationalium pectora tendunt? Opera perdit. Mipime. Opus amoris amor est. *Ipsè meritum, ipse pramium sibi est amor* (inquit Bernardus *Serm.* 83. in *Cant.*) *prater se non requirit fructum.* Cum redamatione inhsit Sol charitatis: at calsis fulgoribus, eminet procul excessus amoris.

Mandatam novum do vobis (dixit Soter N. post Cenam dilectus usque in finem discipulis) *ut diligatis invicem sicut dilexi vos; ut & vos invicem diligatis.* Nodus intime teicosus. Est nodus, aut gryphas? Si diliguntur invicem; sic Christus non dilexit: siquidem vel sui eum non receperunt, adhuc miraculis eoruscantem; & suos, si suos, cum dilexisset

Tom. I. Taut.

Dd 2

amo.

amo.

dilexit in finem. Si aliter dilecti diligendi, & dilecturi; qualis erit preceptio intenta mandati? Mirifica. Facile est amor hominum pectoris pertinacia: languet, imò evanescit vel minima iniuria. In sepulchro obliivionis latet, dum non flammicet uterque. Cessat dilectio, si non respiciunt se mutuo: quia deficit redamatio. Flamma namque amoris est, verum non summi. Summus est, diligere sine redamatione, imò cum cordis maximo pere dilecti ingratitudine: & Christus sicut dilexit, diligere Apostolis studiosè preteripit; quia non respuit oblatibus, sed ingratos gratis cum dilexisset dilexit.

Intentum est dilectio ad invicem, ut homines in seipsis, quantumvis perperis, agnoscant Deitatis imaginem: & iubet ita diligere, & diligere, si habent ingrati obstacula, vel invita Mærciva; sicut ipse habuit obices in demonstratione gratia: equidem elevaverunt summè flammam charitatis; qui retribuebant impie mala pro bonis. Huiusmodi officij oblitio, stercilitas est anima; atteme succunditas charitatis eximia.

11. Clarius proferam. Mandatum novum docet, quod utique Ioannes rescripsit. *Mandatam novum scribo vobis*: ait: Quomodo novum? Ipse ibidem dicit. *Non mandatam novum scribo vobis, sed mandatam veteris.* Novum, non novum; novum, & veteris mandatam? Ita: veteris, opinor, sigillatur circumstantia. Vetus mandatam est dilectio ut sic: novum verò dilectio *sicut dilexi vos.* Christus dilexit hominem officiorum immemorem, nec invenit in cordibus ullam fidem. Duodecim discipulos congregavit; illis quantumtoperè studuit. Quid ergo? Humanam fragilitatem probarunt. Omnes quidem relicto eo quameito fugerunt. Minime exitum ignorabat: & discipulum commendat dilectionem sicut dilexit illos; ut ipsi sequentes magistrum, diligant etiam ingratos: quandoquidem exemplari charitas instat, dum dilexit sic ingratos, quos defecuros sciebat. Perpende: dignitas cum spectabili beneficiis illis conferretur, in nocte qua tradebatur. Instat ad extremum usque sudorem; quousque pateretur deliquium sanguinis. Mortur hominibus deliosum obsequium; ut quem non habebat contentione amoris, acquireret sibi populum. *Suos in sine dilexit*; & sui non erant: & suos dilectione vocat quia nactus est sanguinis pretio, quos pervicacia, aut perfidia depulerat ingratitudi. Re-trahunt a templo charitatis, difficultates confusionis cordis: ut stecatur obsequio, & curvetur studio. Ut ameris ama. Instat opportune, importune in omni patientia. Hoc est

Amor diligit, quævis ingratum nequam quam ingratum.

1. Cor. 11. 23.

Ioanna. 13.

1. Cor. 11. 23.

Ioanna. 13.

1. Cor. 11. 23.

Ioanna. 13.

1. Cor. 11. 23.

Ioanna. 13.

1. Cor. 11. 23.

Ioanna. 13.

1. Cor. 11. 23.

Ioanna. 13.

1. Cor. 11. 23.

Ioanna. 13.

1. Cor. 11. 23.

Christus cum dilexit, dilexit, quia ingratitudine non respuit.

Fœdatis viscera charitatis ingratitudine stercilitas.

1. Ioan. 2. 7. 8.

Amor diligit, quævis ingratum nequam quam ingratum.

1. Cor. 11. 23.

Ioanna. 13.

1. Cor. 11. 23.

Ioanna. 13.

1. Cor. 11. 23.

Ioanna. 13.

1. Cor. 11. 23.

Ioanna. 13.

1. Cor. 11. 23.

Ioanna. 13.

1. Cor. 11. 23.

Ioanna. 13.

1. Cor. 11. 23.

Ioanna. 13.

1. Cor. 11. 23.

amoris summum, cum minimè habeat de difficultate solatium.

DIDASCALIA IX.

Incarnatio Verbi Dei in-
sistat opus.

Idesf.

Incarna-
tio Verbi
Dei in-
sistat
opus.

Isai. 21.
22.

Maria
Aurora.

Sanc-
ta
Sacula
certabat
pro Vir-
ginis na-
tuitate.

2. Reg.
20. 8.

Lachry-
ma po-
tenti.

Isai. 7.
24.

Id. 18.

8. Omnis
hominis
auspicia
à Virgine
ortum.

Inquit Ildefonsus N. Præful Toleta-
nus Theogenitricis virginitatis cul-
tor, atque propugnator egregius: lib. de Virg.
Deipar. Iure dixit. Qua via excogitare pote-
rat homo miserimè e malis in mala proe-
dus; quod filius Dei appareret homo factus,
similis nobis passibilis, paulo minus minora-
tus ab Angelis? Quid est homo, quod me-
mor es eius & ita speciali gratia? Quam ad-
mirabile est modo nomen tuum in univèrsa
terra! Signum salutis in terris apparuit; dum
Verbum Divinum caro factum, in inferiores
partes terræ descendit. *Custos quid de nocte?*
geminant vel affecti febribus in lectulo, vel
correcti cruciatibus in euleos; quod equidem,
simul lapsus homo. Quid igitur inquirunt, &
exquirunt? In tenebris ambulat, & viscera
torquebant. Scire intendunt pleni tyranni-
dis; *Quantum ad lucem usque superstiti tem-
poris?* Dicit Docti. Sanctus hic, num. 59.
Lux aurora: tot angoribus quid interest? Au-
roræ Virgo est, & Mater Solis. Bonum omen
utique civitatis Virginis. Aurora namque
albescens, Dominus propè. A quo quidem
fluere solatium hominis, nisi ab auspiciatrice
imagine Virginis Matris?

2. Cunctare. Laborabat Adamus in Eze-
chiz languore. Vel celum ferreum proterunt
lachryma. *Quod signum erit* (ait) *quod Do-
minus sanabit?* Patet ad oculum: ploras.
Fletus enim hominis nunquam non cælorum
põssidet ianuas pervias. Etiam efficacius
signum addit. Quodnam? *Eccc Virgo conspi-
ciet, & pariet?* Idem, sed aliter. Decem li-
neas Sol descendit in horologio Achaz; cui
Dominus dedit signum, scilicet Virginis con-
ceptum & partum. Linea sunt Angelica Hie-
rarchiæ, quæ quidem novem: decimam me-
ritò dixeris conditionem rationalem: gaudet
signo regia pietas, cum in sua lateret Proto-
parentum infirmitas: siquidem homo iacens
paralypti viribus destitutus (perperam & tem-
pore tortus) ulceris antiqui, ictus invetera-
ti, in pancræulo regio valide inficti, indul-
gentiæ femina, concepit voto panchrestum;
cum in horologio Virginis, haud Angelis ap-
prehensis, Verbum Divinum ut Sol, descen-
derit, caro factum. Horologium mysticum
Achaz Virgo est; Filius Dei ex ea homo fit:

in decem lineis cuncta perfectio continetur;
& in horologio Virginis numerus graduum
signatur; quia ipsa unica concipiens homi-
nem Verbum Divinum, continet omnem
perfectiõnem hominum, & Angelorum. Plus
quàm novem gradus, qui sunt Angeli, Dei-
paræ horologium habet: equidem excellen-
tiam Angelorum non tantum continuit, sed
excelluit.

3. *Perpente. Complevit Deus* (in homi-
ne) *opus suum, quod fecerat.* Fluat: perfecta
sunt eius opera. At quomodo dicit Prophe-
ta: *Novum creavit Dominus super terram?*
Cessaverat enim ab univèrso opere, quod pa-
trarat. Si cessavit, quid novi fecit? Si novum
fecit, quo pacto ab univèrso opere, & com-
pleto, cessavit? Opus fecit, quod aliquando
perficeret. Opera eius non perfecta? Vel ad
unguem quidem absolutissima & dicitur per-
fectissime opus perfectum, quod fecerat; igitur
perfecturum, quæ absolute formaverat. Ad
formam spectat absolutio, ad auctorem verò
adaquata perfectio: atque artificem asserit
perfectissime, quod perfecti; quia futurum, quod
& ipsa reformatione formaret. Sanequam
manus post formationem formantur; quoni-
am qua perfecti, destruxerunt.

Urtam imitatur Amor. Perpollit incultum
paulatim opus amoris. An quia natura, &
arte, vel quia non satis potentia, peperisset?
Ans polit, aut fingit: natura utriusq; miscebat.
Quantum se insidant indicat hic catulus.
Sic ludit Ioachimus Camerarius *Centur. 2.*
Symb. 21. Iterum figurat, siquidem lamben-
do reformat.

Vide plura ingeniosa apud Picinellum in
Mundo Symbolico. lib. 5. cap. 48. Fingitur
enim catulus ad rectum; & tunc dicitur fuisse
formatum. Natura non satis. Gratia perfecit,
quos filiolos iterum amor parturit; quippe
imperfecta naturæ formatio; nisi quis re-
natus fuerit denud. Reparat industria for-
mam, qui implevit ruinam: atque complet
completum; dom gratis restituit formæ for-
mam, & superiorem statum. Prima forma est
potestatis, novissima verò amoris.

4. At qualis, & quam? Dicam. *Creavit
Deus hominem ad imaginem & simili-
tudinem suam.* Aiunt Moyles, & Salomon:
Sap. 2. 24. Iterant ergo opificum Moyles,
& Iesus Siracides: *Genes. 9. 6. & Eccli. 17. 1.*
& tantam præfessert imago. *Ad imaginem,
quippe Dei factus est homo.* Utraque spe-
ciabilis in fabrica hominis; & imago & si-
militudo. Ubi enim similitudo, quam ob-
tinuit imago? Nem! O naturam infelicem!
Insandum insitat renovare dolorem. Hab-
uit homo, sed amittit. E pulvere erectus ad
per-

Perfectio
hominis,
& Angelis
obinetur
in Virgi-
ne. Imò sape
ratur.

Genes. 2.

Jerem.
31. 12.

Novæ ho-
minis for-
matio, est
Filiij Dei
Incarna-
tio.

Ursa se-
milis
amor.
Ioach.
Camer.

Picin.
Iterum
parturitis
quia factus
est, & perfectus.

Genes.
2. 26.

Quam
per culpam
amittit
Deitatis
similitudi-
nem, ob-
tinuit gra-
tis per in-
carnatio-
nem.

Jerem.
31. 22.

Amor no-
tæ mali
cogniti-
prepara-
vit & re-
incidium.

Excellen-
tia Incar-
nationis.

D. Tho.

Homo Dei
accepti si
militudi-
nis, dum
Dei in-
duit ho-
minem.

Perfectio
hominis
ab existi-
tia Virgi-
ni.

perfectam imaginem & Deitatis similitudi-
nem; reversus est in pulverem propter legis
transgressionem. In tabula animæ, glallo cul-
pæ, penicillo obtuso noxæ, similitudinem
imaginis appetitus pictor abrauit: & iure ex-
ponitur Deum opificem perfectissimè, quod ope-
rando perfectit; quoniam per Verbi Filij Dei
Incarnationem, conpurcate imagini contulit
similitudinem. Iam ergo, etsi amore, operata
erat potestas: aliquid exitium perfectura
charitas: siquidem ut similitudo restitueretur
imagini hominis; propter nimiam charita-
tem, Filius Dei mittitur in similitudinem car-
nis. Attamen quomodo? Diximus, & dicemus.

5. Verùm testimonium Jeremiæ obiter
punctum, quasi cursim exponamus. *Creavit
Deus omnia; perficiendo cuncta: sed enim
Novum creavit Dominus super terram.* Qua-
le miraculum? *Femina* (ludat) *circundabit
virum.* In nodum glomeratum fumus dela-
psi. *Creavit* autem, est vox præteriti: *Circun-
dabit* est futuri. In ente successivo præteriti
& futuri simul impossibilis connexio. Si
creando fecit, quo pacto circundando perficiet?
Fecit, & faciet: siquidem amor damna
signi in imaginem similem cum notaret; ut
fieret similis iterum, Incarnationem decrevit.

Femina (insit) *circundabit virum*, ut dia-
bolus per quam vicerat, vinceretur. Hic, di-
cunt PP. & etiam Rabini apud Galatinum
lib. 7. de Arcan. cap. 14. prægnatur Incar-
natio Verbi ex Virgine, ut ita nova, quod
cogitatio (etsi altior) hominis & Angelis nulla
capiat. Quid ergo magis novum, & invisum,
quàm Homo-Deus, Virgo-Mater, & inexcogitabilis generatio? Ideo D. Thom. 1. p. q. 25. art. 6. de Incarnatione Verbi, & de Virgine-Matre differens, ait: *Non potest aliquid fieri melius.* Aliqua ars exquirenda est, ut imagini hominis fulgine errati denigrata, similitudo deflorata rursus adherat: atque Incarnationem, in qua natura humana formata ut reformaretur, signat; quippe rutilavit novæ formæ homo vivum idolum, dum apparuit Verbum Dei pro hominibus homo factum.

Denique. Sibi ipsi posuit, ut interficeretur,
homo signum; quia pugnavit orbis terrarum
contra insensatum. De penis in penas vol-
vebatur, & rebat: dolores doloribus addi-
derat, ita pondere peccatorum gravatus; ut
minimè levaret, vel medicina fletus. Aliquan-
do vindicandus à se, à tyranno, exauctore viru-
lento. Aliquando, sed quando? Dum femina
continuerit Deum virum, & verum; dis-
rumpet Protoplasti vinculum. Hoc erat
expectatio gentium, quæ signata felicitas,

à qua pendebat hominum optata libertas.
Miluis est Angelus ut annuncieret. Fœmina
consensum præbuit: Verbum sic caro, & liber-
ratur homo; igitur concepit Virgo. Hoc est
signum? homo ielix! Iam iam emergit ex ba-
rathro fortunatus: & quanvis morsus ser-
pentis exhiberet antidotus; ad Virginem in-
temeratam mittitur Angelus. Necesse ergo
fuit, dum nuncium felicitatis hominis; ut ab
existentia proveniret Virginis. Similitudinem
utique, ut collocaretur, exigebat imago: quod
totum nacta, quum concepit Virgo.

6. Formatis igitur Dominus Deus cun-
ctis animantibus terræ, & univèrsis volatili-
bus cœli; fecit & hominem e pulvere, & ces-
savit ab opere. Ornavit igitur Cosmopoli-
um pulcherrima diversitatis rosâ; ac insertavit
mirabili perfectionis sublimioris sciagraphia.
Sed quid? *Cessavit ab omni opere, quod crea-
vis Deus, ut faceret.* Complevit enim opus,
quod fecerat: & cessavit ab opere, ut faceret?
Si cessavit facere, quomodo ut faceret, cessa-
vit ab opere? Si omnia consummata, siquid-
dem valde bona, & quodlibet ad amissim
absolutum; erit factum, & perfectum. Sane:
nihil ergo relictum formandum, sed reforman-
dum. Hominem Deus Plastes constituit,
& ad imaginem, & similitudinem suam fecit:
at dicitur iure *Fecerat, ut faceret;* & perfecit
reformatione, quod formatione comple-
vit: siquidem similitudo defenditur per culpam
imagini rationalis, insensata sane erat per
opus Incarnationis.

Vilitate prorsus denigrati luti, umbrisque
damnata argilla, maculis noxæ, qui peccatum
non noverat, detersurus tabula. Fecit,
postque perfecit: iterum reformando forma-
vit: quippe statim ac Verbum Divinum factum
est caro; in imagine reformata apparuit
similitudo. Observa & ab exordio accuratam
dicendi proprietatem. *Ad imaginem
similitudinis sua fecit* (ait Salomon) homi-
nem. Imago eius Filius est, speculum sine
macula candoris, & imago bonitatis. Resti-
tuendi erant, homine facti, homines imagi-
nes eiusdem conditionis, ad imaginem Divi-
næ parilis similitudinis: & adfuit homines ut
rationales, assumpta carne; quos prædestina-
vit conformes fieri imaginis Filij sui. Hi præ-
destinantur, ut glorificentur: verum prius eli-
gantur, vocatique iustificantur. Secus ergo in
politica agendi ratione, promovendi assu-
mantur. Prædestinantur, non destinantur; eli-
gantur, vocantur, glorificantur; & postea iu-
stificantur: igitur sacrilega promotio indigni,
electionis tantum comprobatur impia iustifi-
catione. Ad rem igitur: Conformatio homi-
num cum imagine Divinæ similitudinis, fieri

Genes.
2. 3.
Fecerat
Deus, ut
faceret,
quia ho-
mini si-
militudi-
nem Dei-
tatis re-
stituit.

Homo fa-
ctus est
homo, ver-
bo Dei hu-
mine fa-
ctus.

Sap. 2.
23.

Rom. 8.
30. Perpera
electio, nisi
præcedat
meritoria
iustifica-
tio.

nequibat nisi per ostentum misericordiam Incarnationis: atque Apollolus gloriam hominum, & Assumptionem humanitatis simul exponit; quoniam omnis hominum gloria ab Incarnatione Verbi procedit.

7 Audiatur ipse proximus passioni. *Opus consummavi, quod dedisti mihi, ut faciam.* Quo ingenio faceret opus, quod asserit consummavisse? Quomodo si consummavit, operabitur incompletum? Consummatum namque erit, & non erit consummatum. Minime. Mors, totius operis summa, & extremum malorum, futura erat in crastinum: at qua tempore futura, pectori affluenti prae amoris magnitudine, videbatur praeterita. Aliquid desiderabatur, dum consummatum perhibetur. Profecto: verum faciendum est factum? Radice (sic hic Theophilactus) plantaverat: iam humanam naturam assumpserat: & asserit consummavisse, quae non fecisset, quia etsi magnam mors amori, quasi nihilum ex suppositione primi miraculi. Denique: Opus consummavit, posteaque fecit; & consummavit, ut faceret. Consummavit per naturam, ad imaginem similitudinis factam: ceterum impulsiu prima labis, in animata imagine polluta erat nobilissima nota similitudinis. Necesso enim erat, ut oves in causa cognoscerent, & cognoscerentur; ne lupi pro ovibus cognitis incogniti in ovile ingrediatur. Nota erat similitudo per gratiam, iustificantem humanam imaginem, seu naturam; at diligens aut, *Opus consummavi, ut faciam;* quippe per gratiam similitudinem reddidit, quam originalis culpa ab imagine abstrahit.

8 Labitur Adamus: impulsiu in casum (non in casum impulsus, siquidem corrumpit) ambitus similitudinis Deitatis, cui gratia conditus similis. Ille, & diabolus cogitaverunt consilia, quae non potuerunt stabilire. *Eviliscit Di.* Ubi Alapide: *Omniscientia, & divinitatis similitudinem appetit.* Vide pulchra apud D. Thom. 2. 2. q. 103. art. 2. Factus felix ad Divinitatis similitudinem; amisit appetitum superbiae felicitatem. Ambivitt in scientia ampliore similitudinem homo, & evanescere ex oculis scientia, & similitudo. Homo cum in honore esset, non intellexit qui fatigat divinitatis, comparatus est iumentis, & similis factus est illis. Rubor criminis promissionis inanis, flagitii illati posteris infelix, gloria phantastica, patrata culpa; & inevitabilis poena in templum respicientia adduxerunt poenitentiae corda, ut contemplantur, ex qua altitudine originalis gratia, corrumpit intellexerit in barathrum poenae. Apertis sunt oculi amorum. Deus autem etiam in ira misericors (ne perderet, quos condidit)

exaltatur rationem collati muneris; etsi vocando, clementer accessit. Culpam, & non delinquentes edit. Infigitur poena, ut impune praetermissa, minime genio blandiantur scelera: at quantumlibet ostentus, iudicibus percriptis consiliis; ut vel in poenis studeant honestati delinquentium. Dederunt transgressores, quemlibet esse homines primi, veritatis poenas: sed fecit Dominus Deus Iudex Ada & uxori eius tunicas pelliceas, & ait: *Eccc Adam quasi unus ex nobis factus est.* Aliqui dicunt, esse sarcasum. August. lib. 2. de *Genesi. Ad Liter. contr. Manieb.* cap. 22. Tertullianus vero encomium. Sic? Quasi Deus est Adamus, & lapsus, similitudine, qui quidem piaculo amittit similitudinem Dei: Si sicut Deus, vult esse, & ruina comminatur; post ruinam, Dei illar placidit: *Quasi unus ex nobis!* Verba praenunciant incarnationem: igitur dicitur de futura additione hominis in Divinitatem. Tertull. *contr. Marcion.* lib. 2. cap. 25. Sufficit Encomium est. Verbum Dei factum homo (amittente homine similitudinem Dei per transgressionem legis) reditum erat similitudinem Dei maculate imagini hominis; & dicitur quasi Deus Adamus, etsi Paradiso expulsi, cum Filii Dei obumbratur homo factus; quia hominis gloria est natura divina & humana, in unica Persona Divina: siquidem idem fuit vel ambram protendere incarnationis, & actionem recipere amissam similitudinem imaginis Deitatis.

Clarefcat acumen. Imago Deitatis in homine nunquam delectari. Etiam in peccato non potest, non exori, ardere, sed non delectari similitudo non sic, sed autem in bonis; aut si peccaverit anima, mutatur. *Vide Bernard. Serm. 1. Annunt. & Damasc. lib. 2. de Fide Orthodox. cap. 12.* Unde Chrysostomus. *Homil. 9. in Genesi.* & Antelm. *Moditat. de dignitate.* *& miser homin. dicitur in laqueum oleo principatus rationem & similitudinem; ut similes flamas Deo manifestat. In quo natura: similitudo a gratia. Quae poenitentia natura nunquam excedat, & similitudo in conformitate voluntatis humanae cum divina, consistat: dummodo desinat recedendo a peccatis, & frangatur obedienciae regula rationalitatis; persistit Deitatis Imago, verum evanescit nobilior similitudo. Haec sunt expande Protoparentis flagitii. Quid ergo? Verbum Dei fiat caro: igitur cum adveniente Deo in similitudinem hominis, redat homo conspurcatus in similitudinem Deitatis, & cadet gloria erit videre in corpore mortali immortalem Deum; & summus ac hominem in unum restitui in pristinum naturam, non quae poenitentia.*

Genes. 1. 5. Alap. D. Tho.

Fecit hominis naturam, ut persisteret per gratiam.

Ameri futurum videtur praeteritum.

Theophil. Incarnatio sua gratia.

Iudicium dicitur non homines sed vitia, suadent in penis honestati delinquentium.

Genes. 3. 22. August. Tertul.

Philip. 2. 7. August. Irenaeus Leo Pap

Imago Deitatis uti potest, non exori, non exori. Bernard Damasc Chrysostomus Aulicis

Damasc Cyril.

Apparens Deus in similitudine hominis, & similitudo hominis in similitudine Deitatis.

Plastica natura, ut homo re-forma, in incarnatione.

9 Excellentia huius, cunctorum arcanorum mysterij, mirabilium suorum Sacramenti maximi (siquidem ex discolori creati & in creati unione, ex combinatione duplicis naturae in persona indiffereta unitate, tot mira egregia constant in obsequium Ecclesiae) haud immemor Doctor Genium, ait: *Cum in forma Dei esset, non rapinam arbitratu est, esse se aequalem Deo;* sicut Lucifer & Adam, qui subdoli divinitatis rapinam arbitrati sunt: *Sed semetipsum exinanivit, formam servet accipiens, ut homines Deos taceret factus homo:* igitur in utero Virginis (unde felicitas hominis) apparuit in similitudinem hominum factus, & habitu inventus ut homo. Auctoritate, qua mysterium astringitur, delecti videtur. Qui habet naturam humanam, homo est; non similis homini: qua ergo via si Verbum Dei caro factum, apparere poterat in similitudinem hominum? Formam servet hominis (tyrannidi dominationis mancipati gratis, & venudati, ut taceret malum voluptate deceptionis) clementer accepit: forma hominis cum similitudine discedit: quomodo si homo inventus in mundo, Iesus Christus Filius Dei habitu inventus ut homo: in sensu literali contra Cerdonem, Manichaeos, & Priscillianitas (de quibus August. de *Haeres.* cap. 21. Irenaeus lib. 3. *Advers. Haeres.* cap. 4. & Leo Papa Primus *Epist. 93.* cap. 6.) solutio perspicua, quippe in his loquendi modis duntaxat caespit terra Heterodoxorum pervicacia: quando quidem pervagatum est, quod particula *Ut, Sicut, Velut, Ferme, Quasi* non semper similitudinem, sed veritatem significent, & proprietatem. *Vidimus gloriam eius, quasi Unigeniti a Patre.* Ioan. 1. 14. *Sicut in vestitate hostili.* Mat. 1. 7. *Discubuerunt ergo viri, numero quasi quinque millia.* Ioan. 6. 10. *Quod reticens Matth. 14. 21.* ait: *Manducantium autem fuit numerus, quinque millia virorum, exceptis mulieribus, & parvulis.* De quo vide Damasc. lib. 4. cap. 20. *Cyrell. lib. 9. in Ioann.* & Comm. in Ioann. 1. v. 14. Haec, etsi levi manu puncta, attingere iudicavi operapretium. Nostro igitur intento delecter testimonium.

Genes. 3. 22. August. Tertul. Philip. 2. 7.

August. Irenaeus Leo Pap

Ut, quasi, &c. non semper similitudinis significat

Damasc Cyril.

Apparens Deus in similitudine hominis, & similitudo hominis in similitudine Deitatis.

Plastica natura, ut homo re-forma, in incarnatione.

bum Dei dicitur factum in similitudinem hominum. Ille, qui in sinu Patris, descendit, ut naturam humanam sublevaret. Descendit in mundum, ut homo lapsus ingrederetur in caelum. Primogenitus est in multis fratribus, iamque delicia collocatur in hominibus. Habitu (gratulate) inventus ut homo; & lucebat in illo rationalis imago. Sane gloria tanta invertitur; quum in eandem imaginem transformatur.

10 Similitudo, quae quidem micabat in speculo humanitatis, indicabat utique receptam ab homine gratiam: abolita similitudinis. Ante humanitatis assumptionem, homo cecutiens nomine imitabatur divinitatem. Involueris velan ipum latuit, & mundus Deum non cognovit. Quo cognoscendus, erat homo, Dei imago, in quo per gratiam conformantem inerat Deitatis similitudo: verum minime notuit, quoniam Primiparentum transgressionem disparuit. Verbum caro factum est, & cognoscitur Verbum. Ex his quae ratio novit, ad incognita quae non novit incunctanter iuxterit. Verbum Divinum cognoscitur: Na: similitudo Deitatis similitudo, gratia Incarnationis, inditur: & homino noticiis agnovit divinitatem; quam primum vidit imaginem similem.

Cum medium silentium tenerent omnia, Sol Iustitiae nocte concubia, ex thalamo Virginis Aurora processit Spontis: propter nos homines, cum adhuc inimici essemus, homo factus. Nunciatur hominibus vigilantibus inexcogitabilis felicitas, & per Solis natum lumen, & per Angelicas pernice intelligentias, gaudentes ex hominibus impleri ruinas. Accesserunt rustici pastores ducti spectabili miraculo; & inveniunt Deum iustantem positum in praesepio. O bone Deus! Consideravi opera tua & expavi. In medio duorum animalium, qui pugilio continet mundum! Non suppetunt, si lingua centum sint, oraque centum. Tu desideratus cunctis gentibus, tanquam heretarcha in radioribus animalibus? Multa fecisti tu Domine mirabilia tua. Quid proferam? Domine opus tuum. Maeste puer nova nativitate. *In medio annorum vivifica illud.*

Cognoverunt ergo pastores: at quid cognoverunt? Subdit Lucas: *Videntes autem cognoverunt de verbo.* Quodnam igitur verbum? Verbum Dei, Filius genitus ingentis Patris, ait Ambrosius hic. *Cum caro videtur, videtur & Verbum: enunciatum Infans, & Verbum dignoscitur.* Verbum? si humanitate laetetur, & amplius oculis; vel nubibus occultetur? Quae enim arte homo in carne divinitatem agnosceret, dum ipsam Verbum humano corpore quasi nebula abumbravit? Verbum su-

2. Cor. 3. 18.

Per hominem Deum dicitur incipit.

Nativitas Christi: si evangelizatur vigiliis

Habac. 3. 2.

Luc. 2. 17.

Ambrosius. Christus dum infans enunciatum, Filius Dei dignoscitur.

biviv hominem; & imago, sociata carne, recepit similitudinem. Exprimat perfectionem & gratiam exemplaris, qua vivide imago transferat & gloriam similitudinis.

Perfector imago Deitatis est homo; & dum apparuit cupita similitudo, vel homines bardi cognoverunt de verbo. Aliud homo vidit, aliud credidit. Dominus meus, & Deus meus: dixit in Thoma. Vidit hominem, & Deum fateatur perfectiorem imaginem; quia vidit adequatam similitudinem: Pater. Vidimus gloriam eius: perhibet Evangelista. Gloriam Unigeniti a Patre? Deum nemo vidit unquam: unigenitus Filius, qui est in sinu Patris ipse enarravit: & ascita humanitate gloriam vidit, cuius mundus dudum cecus nec cognovit. Eius natura humana claruit natura divina. Sicut huius perpulsa scientia, ita iterat turpis ignorantia: & agnovit divinum, ubi vidit propter nimiam dilectionem humanum. Quomodo fiet istud? Verbum est caro factum. Humanam conditionem suscepit, atque argillam ex qua hominem formaverat, susceptam vivide reformavit: unde homines, per similitudinem, quam humanæ naturæ Deitas munificè dederat, & optimis facultatum dotibus infuserat, cognoverunt de verbo; siquidem innotuit mundo divina natura, cuius erat imago.

Fecit Deus hominem, atamen incarnatione perfectior. Humanæ substantiæ dignitatem mirabiliter condidit, atque mirabilis reformavit. Complevit quod fecerat, sed ut faceret; & completo requiesceret. Antea ut Apelles in tabulis, etiam omni perfectione absolutis, inscriperat: *Faciebat*. Modo verò *Factum est*: quia caro factum est Verbum, ac sic opus perfectissimum. Complevit, quod fecerat: complevisse, altius miraculum; & mirabilis studium: siquidem in formatione, signum celsit artificis, qui formavit: et in reformatione præ amore (adhuc factura relucens) complevit. Erant omnia, quia creata erant: et propter incarnationem, & maiorem Dei voluntatem, erant, & sunt creata: quia ad meliorem formam restituta. Massa humana infirmata est: su verò Domine perfectissi eam.

DIDASCALIA X.

Dei nullum opus imperfectum.

Excerptimus vel ex Ethnico, ut miratur iure imbuta fide, mira Dei catholica ratio. Senec. Epist. 95. Para operis divini sumus & nos. Charissimos nos habuerunt Dii immortales; habentque: exclamavit idem Benef. lib. 2. cap. 29. & 6. cap. 23. In prima autem illa constitutione, cum univeria disponeret (homo propter hominem, & propter se, hominis infimum finem) etiam nostra vidit, rationemque hominis ita dorum machina consultissime habuit. Debemus ergo & Soll, & Lunz, & ceteris celestibus beneficiis: at Deo Opt. Max. nostri maius propositum. Hic ordo mundo datus propter rationalis excellentiam: ut appareat, illius curam non inter ultima habitam. Cogitavit enim nos ante naturam, quam fecit: nec sumus opus tam leve, ut illi potuerimus excedere. Inter maxima rerum suarum, nihil habet quo magis gloriatur; aut certe cui gloriatur.

ergo. Hilarius Pictaviensis, in sua *Genescos descript.* ad Iconem Pap. v. 112. *Hic ubi perfectus, genitor iam dixit mundo, Cuncta videt magni curam deposere regis. Tunc factam, dicit hominem. Die optime cum quo Nunc loqueris? Clarum est iam tibi: filius alto Assidet in solio, & terras respicit amicas.* Non sunt Dii fastidiosi (inquit Senec. Epist. 74.) non invidi. Admittunt, & ascendentes marum porrigit. Miraris hominem ad Deos ire? Deus ad hominem venit: ino quod preptus est, in homines venit. Preptus est a te Deus, tecum est, intus est. Deus ad hominem venit, qui fecit hominem; ut homo (homine factus) accederet ad divinitatem, neque quereretur quasi hominem non haberet; cum accedenti, & ascendenti manum porrigeret. Descendit, *Ut vitam habeant, & abundantius habeant.* Quo igitur pacto? Quia adepturi gratiam, & gloriam? Utique: *Omni habenti dabitur, & abundantius.* Charissimos nos habuerunt Dii immortales: abundantius clarigium est Verbum ceteris celestibus, dum descendit in homines.

2. Perpende. *Complevit Deus opus suum, quod fecerat, id est hominem.* De quo opere, ut vidimus, dixit pridem quam pateret Iesus-Christus, Vinex noster: *Opus consummavi, quod dedisti mihi, ut faciam.* Quid enim facturus erat in opere consummato? Iam ergo imagini restituta Deitatis abelita similitudo: quid igitur desideratur? Ut vivificetur corpus, quod non imago, sed in quo refulcet imago. Novus homo reformatione singendus erat. Iam animam & portis ferreis exduerat: & dicit appetit, *Consummavi, ut faciam*: siquidem lythro pretiosissimam sanguinis; non tantum animæ obtinuit gloriam, sed etiam terreni corporis: ita ut quod seminabatur animale, & facile; surgeret in gloriam corpus spirituale.

Ioann. 20. 28.

Ioann. 1. 24.

Homo agnovit Christum deum, cum vidisset hunc mundum.

Apoc. 4. 8. 22.

Apoc. 4. 8. 22.

Senec.

Idem.

Nil habet natura, quo magis gloriatur quam homines.

Ovid. Metam.

Senec.

Ioann. 10. 10. Matthe. 25. 28.

Genes. 2. 2.

Ioann. 3. 6.

Gloria corporis resurrectio est consummatio operis.

Dicit

Dicit igitur per Psalmistam (parta inferni; mortisque victoria) *Qua utilitas in sanguine meo, dum descendo in corruptionem? Quasi dicat, nulla*: Succinit D. Thom. 3. part. quæst. 53. a 1. in corp. Nulla in copia redemptione? Nulla in cruoris profusi pretiositate? Nulla: Dei quidem perfecta sunt opera: iam utilitas sanguinis rutilabat in hominis anima, cui adhuc maiestatis similitudo: restabat gloria corporis, in quo renidet imago: at ut opus non maneret consummatione operis imperfectum; petijt sepulchrum resurrectione gloriosum: quandoquidem eius utilitas sanguinis, etiam in utilitatem terrestri corporis; ut surgeret illud eius resurrectione copiosa gloria, quod pridem seminabatur terrenum in ignominia.

Claret modo præfata testimonia. Sanguine Christi homines vitam habebant, quia removebantur à malo; verum abundantius non habebant, siquidem adhuc privabantur & bono: ut dicit Angel. Magister, ubi sup. art. 1. ad 3. Exemplar ergo bonorum, & signa felicitatis hominum in resurrectione inerat: & Christus ait: *Ego veni ut vitam habeant, & abundantius habeant*; quoniam præter vitam animæ pretio sanguinis, additur erat glorificationem corporis. Consummaverat proquod opus delinatum per summam, quod dederat Pater; ut resurgeret homo valide ex Primiparentum transgressionis vulnere: atamen supererat, iuxta Paulum, peccatum, quod remanet in infecto corpore. Rom. 6. 12. Omnia utique consummanda per gratiam, & indulgentiam: & dicit apte victor, *Opus consummavi, ut faciam*: quippequam corruptibile hoc induturum erat incorruptionem, & mortale, ac mortuum corpus etiam immortalitatem. *Queruntur aliqui, ita ut naturam oderint* (inquit Senec. 2. Benef. cap. 29.) *quod infra Deos sumus, quod non in aquo illis stitimus.* Satius esset agere gratias, quod nos in hoc pulcherrimo domicilio secundas sortimur, & à Deo in terrenis præferimur. Si ergo ad plenum gaudium immortalitas desideratur; in resurrectione Christi plenissime habetur. Mortui resurgunt è tumulis, quasi immortalitatis feminibus; ut sit ipse primogenitus in multis fratribus.

3. *Figura substantia, & splendor gloria* vocatur Christus à Paulo. Ideo dicitur in monte ab ingenio Patre, *Hic est filius meus dilectus*. Exprimi essentiam, speculum sine macula: atque ex Filij candore deducitur maiestas lucis æternæ, tanquam ex imagine. Innotuit Pater (qui Deus ignotus) Filij splendoribus, ita vel in peregrina humana.

Hebr. 1. 3. Matthe. 27. 5. Pater agnovit in imagine filij. Tom. I. Taut.

nitate parilibus; ut qui cognovissent Patris imaginem, & ipsum Patrem utique cognovissent. Ut agnosceret Daniel filius regis Davidis ex Abigail, facies pueri transfigurata est, uti tradit Cartagena tom. 1. Homil. 2. de Transfiguratione. In examine respicitur facies eius sicut Sol. Tandem ergo Christus in agnitionem Patris æterni potior resulsit, quanto differentius præ Daniele nomen hæreditavit. In propria venit, & sui cum non receperunt: mundus eum non cognovit, & homines variè per libito, vel pro captu opinabantur. Alij dicebant Eliam, alij Ieremiam, alij Ioannem Baptistam, aut unicum prophetarum. At quis hic, etiam homo factus? *Hic est filius meus dilectus*. Filius hominis, Filius Patris non agnoscitur: & facies eius consulto transfiguratur; ut ex intimis splendoribus gloriæ, exprimeretur substantialis figura divini Patris substantiæ. Simulac à Petro plauditur Filius Dei vivi, respicitur ut Sol Thaboris alto in vertice. Matthe. cap. 16. & 17. Rationalis nexu: copia quidem lucis ex thesauris gloriosissimæ animæ, altruicè haud dubie definitionem Petri.

Modò ad Didascaliam intentum, & Pauli ex Sipientia testimonium. *Splendor gloriæ, & figura substantiæ*, adhuc in humanitate, (ut obserbat Alapide hic) signatur Salvator N. Quomodo cum in splendore figura non sit? Resplendit facies eius sicut Sol. Theatrum est hominibus eiusdem naturæ, & altius gloriæ. In candore lucis figura non exprimitur. Splendor noster in splendore corporis figuratur. Seminatur corpus animale, surget corpus spirituale. Scilicet, ex corruptibili incorruptibile, impassibile ex passione, ex morte vitale, ex terra cælesti, atque ex tumuli ignominia resurget nobile. Ex eius abundantia luminum originem ducunt splendores sanctorum: & iure dicitur adhuc in humanitate figura gloriæ; igitur illa præferebat secum quasi in specimine gloriæ humanæ naturæ.

Nota: figura ac imago dicitur lucis, purgationem peccatorum hominum faciens. In lumine suo videmus lumen, dum contemplamur. *In enigmate per speculum* splendoris imaginem. Purgatio peccatorum ad animam spectat. Corpus autem utilitate sanguinis, adhuc, quia corruptibile, tribuit Splendet in gloriosa transfiguratione imago. Quid igitur? In imagine lucis pertransit homo; atque frustra conturbatur: quandoquidem qui purgationem peccatorum faciens, reformatione interiora rationalis; haud obliviscetur corporalis terrestri pulchritudinis. Speculum ac Ec enigma

Cartage Daniel filius regis Davidis, que passu cognovit

Christum transfiguratur, ut agnoscatur filius Dei

Sipienti 7. 6.

Deus corpus gloriæ

r. Cor. 13. 12. In vertice Thaboris apparuit Christi non frustra ex speculo manifestatus

ænigma opponuntur ex diametro: in hoc obscuro, in illo antem perspicue obiecta percipit homo: & videmus in ænigmate per speculum, videntes Salvatorem nostrum transfiguratum; quoniam in speculo corporis in aliam figuram lucide versi, videtur ænigma glorificationis: terrent corporis nostri. Haud est figura humanitas eius glorificata; prout opponitur substantiæ; sed prout delicat tantquam imago substantiam gloriæ: diciturque iure ænigmaticum speculum, dum splendet de Sol in maiestate culminis; quippe lucet exemplar ad oculum nostræ glorificationis.

Philipp.

3. 20. 22
Et imago
nostræ glori-
ficationis, etiam
fabrica
terrestriis
corporis

Et imago
nostræ glori-
ficationis, etiam
fabrica
terrestriis
corporis

Et imago
nostræ glori-
ficationis, etiam
fabrica
terrestriis
corporis

Matth.
27. 2.
Miraculo
in igne
transfigu-
rationis.

Ovid.
1. 1. 1.
Non ferat athenas,
donisque ingalibus ardeat
bis. Ex parte corporis patrum miraculum,
quia in itaru corruptibili non est capax talis
splendoris: siquidem secundum corporis in-
teritalem naturam supernaturalis est claritas
gloriæ: sicut intellectui lunæ in gloriæ in-
tellectuales; tunc dicitur astruere Ekimius Suarez

in 3. part. D. Thom. quast. 45. artic. 2. in Comment. in quo na lucet secundum Adam. claritas prorsus insignis, igitur videtur modo de terra caelestis. Jam ergo exhibetur in terris nova terra, quam corpus corruptibile fulget in gloria. In eo caelum, haud tantum quia respiciunt facies eius sicut Solsed quia abeunt impressiones peregrinae, lucet fragilitas niveculus, & minime liquefit. Apud Arripulos rubentes quandoque videntur nives, ait Ravilius Text. in Officina lib. 7. cap. 48. Nix non alba? Lux utique fulva. Candor est lucis aeterna. In nive portio designatur corporis in Sole splendor animæ fulgurantis: & congruenter in spectabili theatro apparent nives rubentes; quoniam in candore rubro, qui nivi corporis inerat, lux Solis fulgidi animæ pellitoeat. Aetna ignivomus induit nivem; verum retinet, vel flammis nix, candorem. In Thabore, ubi corporis transformatio discipulis coram sit, ingeruntur nix, & lux erat nix rubens pulcherrimo colore admirabilis lucis: ut constet in perspicuitate, quale fulgurat luminare Solis: cum est per modum passionis transeuntis: ex redemptoria animæ, talis ac tantagloria derivabatur in corpore.

6. Lux dicitur thesaurus Dei iussit. De thesauris proferri lumen hominibus. Etiam nix, teste Iob, qui dixit: Thesaurus nix. Lux utique & nix habent eadem incommutabilia, ut hominis transformati, rutilæ gloriæ. Anima, ut dixi, lux est, & luminosa; siquidem fulgor eius perspicitur in materia. Nix verò corpus terrestre rubens a lumine. Totus homo reformandus, ut Dei micaret absolutissimum corpus, consentiens novam formam accidentalem, præstantem, & modum hæcenus vulgarem emittentem excedentem. Unde nix, & lux apposite apparent; dum homines (membra corporis) in Sole capite fulgent: siquidem Deo haud videretur perfectum opificium; nisi etiam corpus quod nix, haberet lucis thesaurum. ni: Animadvertite formam rationalis in habitu candido transfigurati Assertoris. Estimata sicut nix. Aethiopic. Sicut crystallus. Perspicua sanè: quandoquidem ex crystallo munda consiciuntur (experimentia imaginem) specula levata: & vestimenta nix, portendentia imaginem corporis hominis; inftar crystalli exhibentur discipulis; quippe nostra optata corporis glorificatio in Christi corpore micat, sicut crystallino speculo. Christus igitur in mente transfiguratur, & tanquam speculum sine macula fulgoribus insignitur. Quid adhuc modo & caro multivola concupiscet?

Snar.
Corpus
cum glori-
a non
terra, ut
terra caelestis

Ravil.
Nix
bens.

Per sub-
tile vela-
men ni-
vis corpore
celesti ra-
dij solis.

Per solis
Dei opificium
habente ho-
minis cor-
pore lucis
thesaurum

Per solis
Dei opificium
habente ho-
minis cor-
pore lucis
thesaurum

Per solis
Dei opificium
habente ho-
minis cor-
pore lucis
thesaurum

Per solis
Dei opificium
habente ho-
minis cor-
pore lucis
thesaurum

Per solis
Dei opificium
habente ho-
minis cor-
pore lucis
thesaurum

Per solis
Dei opificium
habente ho-
minis cor-
pore lucis
thesaurum

Per solis
Dei opificium
habente ho-
minis cor-
pore lucis
thesaurum

Per solis
Dei opificium
habente ho-
minis cor-
pore lucis
thesaurum

Per solis
Dei opificium
habente ho-
minis cor-
pore lucis
thesaurum

Per solis
Dei opificium
habente ho-
minis cor-
pore lucis
thesaurum

Per solis
Dei opificium
habente ho-
minis cor-
pore lucis
thesaurum

Per solis
Dei opificium
habente ho-
minis cor-
pore lucis
thesaurum

Per solis
Dei opificium
habente ho-
minis cor-
pore lucis
thesaurum

Per solis
Dei opificium
habente ho-
minis cor-
pore lucis
thesaurum

Per solis
Dei opificium
habente ho-
minis cor-
pore lucis
thesaurum

psicet? Exultabant ossa humiliata, siquidem gloriam nostram adeo splendoribus transfiguratus altitit ut homo in solio montis excelso, capitis contemplans radiantem unâ fulgorem in speculo gloriæ suæ introspece- rit imaginem.

7. Christus gloria nostræ origo est, quia in lumine suo videbitur lumen: Et gloriam suam, communemque cum ceteris, corporis formam tanto splendore clarificat; ut & facies eius Solis fulgori similis, & vestitus candori nivium videretur equalis. Ita Leo Pap. Primus in Transf. Domini. Verum perpende. Gloriam suam. Si gloriæ suæ in speculo fludet, ad quid Moyses & Elias visi in maiestate? Ut totum Christi corpus agnosceret in honoris consortium, quali esset commutatione donandum? Utrique gloriæ hominis in capite præfulgebat. Minime Christus gloriam suam abs hominum glorificatione iudicabit: intentum profecto Salvatoris præferente indice; dum etiam homines tunc visi sunt in maiestate. Fuit sanequam corpus Christi gloriosum exemplar gloriæ, & imago: nec occurrit oppositio, quæ victa in fragilitate nix, & actuositate Solis. Fuit imago, quia expressit felicitatem hominum: etiam exemplar gloriæ, quia in hominibus quidem erat, aliud verò designabat. Micabant igitur in gloria corporis & color suæ, & specimina nostræ: at cum intentè discipuli altarent; ita exprimitur, ut qualis cuiusque non discerneret: siquidem alij suam, alij viderunt Assertoris gloriæ: ceterum cuncti in fulgoribus Christi generis glorificationem rimabantur humani: quandoquidem speculatores facti illius magnitudinis; cum essent in monte, homines etiam viderunt in sublimi maiestate.

8. Jam ergo ad Pauli auctoritatem acuminis flexus. Salvatoris (inquit) expectamus, qui reformabit corpus humilitatis nostræ. Formavit igitur Dominus Deus corpus hominis de limo terræ, & corpus formatum expectamus reformari. Sed unde? Configurabit corpori claritatis suæ: corpus enim Christi gaudet & gloriæ, corpus nostrum iacet humiliatum ignominia: & spem firmam concipit Paulus terreni nostri habitaculi glorificationis; quia Corpus Christi rutilat splendore claritatis.

Expectat, sed Salvatore expectat; dum corpus corporis claritate, reformatione conformat. Salvatore expectamus, inquit. Salvatorem? iam excederat vincula eorum prævationum. Salvatorem indicat venturum, & in consummatione seculorum, qui Tom. I. Taut.

altruit factum sub lege, ut eos qui erant sub iugo diaboli redimeret, & adoptionem filiorum reciperemus: Salvator abscondite includit redemptionem; verum & fecit, dum subivit crucem: qualem ergo expectat redemptionem completi muneris: Redemptionem namque corporis nostri. Erat captivitas animæ impuritate primæ delicti polluta; & per massæ terrestris concomitantiam, simul ut unita, infectæ. Animam per gratiam vindicatus fuit à culpa salvatur corpus, dum induitur gloriæ: sicut Paulus, per claritatem corporis Christi corpus suum ire indutum claritatem; & ipsum iure expectat sui corporis salvatorem: siquidem si apparet rutilans decore copioso luminis; gloria illius abscondite revelabitur in nobis. Minime Paulus à glorificatione prædicatur, dum spe adeo inconcussa pro terrena habitatione lætatur.

9. Altruatur propositum. Dominus ac Redemptor N. pericuri mundi extrema mala denuncians in ariditate cordium rationalium, in commotione caelorum, agitante timore, expectatione propellente (præ confusione sonitus maris & fluctum, superventurâ univerfo orbi, atque fervente pavorem opinionum varietate) timida perduellionum præcordia, dixit discipulis: Respicite, & levate capita vestra, quoniam appropinquat redemptio vestra. Redemptio nostra in novissimo die, ac in fine temporum; cum nota facta fuerit, vel in medio annorum? Dato ergo lythro exactoti, pretiosissimo sanguine, quid non redemptum in dedititio rationalis pectore? Dicam. Duplici principio physico constat homo: ut totum hominem factum teetum haberet, Verbum Dei descendit caro factum. Spiritus salvus factus est, quando vita ipsa expiavit in cruce: salvabitur, si induatur incorruptione, corpus mortale: & tunc apparebit completa redemptio; quia coram videbitur corporum glorificatione. Salvator igitur dicatur, ubi corpus ignobile ad æthera gloriosum allumitur. Prius gemebat molestiis & doloribus mancipatum: illotunc proximum gloriæ exultabit lætabundum. Nulla enim gravior captivitas, quam corporalis terrea pondrositas: siquidem corpus, quod corumpitur, aggravat animam, & immortalitate Salvator dicit captivitate captivam: iureque appropinquante iudicio, Christus signat redemptionem; quia corpus dotibus gloriæ capitam omnino nanciscetur libertatem.

10. Nota differentem Paulum. Nos vero omnes revelata facie gloriæ Domini speculantes, in eandem imaginem transformamur à claritate in claritatem. Quæ claritas in

Illius est
peccatur
Salvator
Christus

Luc. 24
28.

Imò boni
puni redi-
muntur.

Ephes.
4. 8.

1. Cor.
3. 18.

transformatione hominis habetur, ut in alia claritate procedatur: Claritas invisibilis fulgoris, dum jacet in tenebris; & in claritatem latentem oculis: A lumine in lumen: Profecto transformamur a claritate in ampliore claritatem. Est alia claritas Solis, alia Luna. Solis, intelligentis animae illuminatae gratia fulgoribus: Luna, corporis deficientis, sed vindictae gloriae luminibus. Firmavit Salvator claritatem animarum per passionem, corporum vero, per corporis claritatem: atque has ascensionem potuit in valle lachrymarum; ut innotesceret felicitas hominum: quippequam a periculosa claritate animae gratia spectabilis; transformantur in claritatem immortalitatis corporis.

Symbola insignia illiusmodi favoris, in Transfiguratione denotant, interea temporis, quo receptio corporum appropinquat. Modò tanquam a Sole, animae ut nubes illuminantur; quando decernit Rex caelestis, qui regit ea, ut corpora nive in conformitatem dealbentur: ac revelata facie possessione gaudentes, & gloriam Domini speculatione gaudentes, & claritatem in maiestate liberio maiestatis. Quia a claritate corporis in claritatem procedit Deitas? Quia a lumine fidei, in fulgorem speciei? Quia a splendore naturae in lucem gratiae, postquam tanta gloria, ut ex illuminationis incandescit fulgore, transcamus namque in claritatem visionis beatificae? Denique a claritate in claritatem; quia tamen fulgores sint animae, aut etiam corpori postiores gloriae, donec per datum opusculum, per donum perfectum descendens a Patre luminum, occurrant in virum perfectum? Videtis si lubet, N. Antelm. hic. Belle quidem: sed maiora latent. *Revelata facie*: quia non sicut Moyses ponebat velamen super faciem suam, ut non intenderent filij Israel. Patet: Transfigurato Domino, apparuit & Moyses. Perpicua species! In Moysis gloria, quam fuerant contemplati Israelitae, praefigurata erat gloria Domini in Thabore. Apparuit Moyses, dum ille iussit ut Soli, verbum loquens de excessu, *quam Dominus completurus erat in Ierusalem*. De morte vite loquitur, dum gloria hominis completa lucide exprimitur; quippe per Salvatoris ignominiosam mortem, auterendum erat faciei velamen: ita ut velum corporis a summo usque decursum scissum, ostenderet omnibus in anima templo perspicue sancta-Sanctorum, Corpus ex argilla humana erat lagena animata, vas admirabile superioris signi. Erat lapsus ignivoma inclata in medio erat, uti lutea lagena: atque doloribus complosa lagena corporis, fulserunt oculis, vel obtusis audique lampades. In cruce quasi abscondito vultu per dolore; in clivo Thaboris remoto velamine;

Transit homo a claritate in claritatem.

Quare?

Tertul.

Cornel. Alap.

Transformatio corporum prospecta in cornu Christi gloriae.

2. Cor. 3. 7. Alap.

poris assumpti a Deitate imago; & speculatus est gloriam sui corporis (et nesciens) in speculo. Ideo posteriora videnda promittuntur in lapide; sed facies speculanda in Thabore. Ita August. de *Trinit. lib. 2. cap. 17. Tertul. lib. 4. contr. Marcion. cap. 22. Bernard. Serm. 61. in Cant. Origen. Homil. 12. in Exod. & Gregor. Nazianzen. Orat. 2. de Theologia. Procedet ergo Moyses de claritate in claritatem; de lumine in potiore progreus fulgorem, cum in corpore Christi transfigurato viderit faciem. Posteriora Dei sunt humanitas Christi: caput Christi Deus, quod respicendit ut Sol: ut Moyses voto potitur, dum Christus transfiguratur: siquidem oculi ex posterioribus, quae gloriosè viderant, surrexerunt ad faciem incognitam, quam non noverant. Ex nube etenim lucida, quam Virgo Virginum in visceribus contexit, claruit Deus, quem nudatus luminibus obsecutus non cognovit.*

12. *At revelata facie*. Cur? quia claritas, & claritas, atque in maiestate liberio maiestatis. Quia a claritate corporis in claritatem procedit Deitas? Quia a lumine fidei, in fulgorem speciei? Quia a splendore naturae in lucem gratiae, postquam tanta gloria, ut ex illuminationis incandescit fulgore, transcamus namque in claritatem visionis beatificae? Denique a claritate in claritatem; quia tamen fulgores sint animae, aut etiam corpori postiores gloriae, donec per datum opusculum, per donum perfectum descendens a Patre luminum, occurrant in virum perfectum? Videtis si lubet, N. Antelm. hic. Belle quidem: sed maiora latent. *Revelata facie*: quia non sicut Moyses ponebat velamen super faciem suam, ut non intenderent filij Israel. Patet: Transfigurato Domino, apparuit & Moyses. Perpicua species! In Moysis gloria, quam fuerant contemplati Israelitae, praefigurata erat gloria Domini in Thabore. Apparuit Moyses, dum ille iussit ut Soli, verbum loquens de excessu, *quam Dominus completurus erat in Ierusalem*. De morte vite loquitur, dum gloria hominis completa lucide exprimitur; quippe per Salvatoris ignominiosam mortem, auterendum erat faciei velamen: ita ut velum corporis a summo usque decursum scissum, ostenderet omnibus in anima templo perspicue sancta-Sanctorum, Corpus ex argilla humana erat lagena animata, vas admirabile superioris signi. Erat lapsus ignivoma inclata in medio erat, uti lutea lagena: atque doloribus complosa lagena corporis, fulserunt oculis, vel obtusis audique lampades. In cruce quasi abscondito vultu per dolore; in clivo Thaboris remoto velamine;

Exod. 33. 23.

Verbum Dei caro factum, cognoscitur Deus ab homine, et carne.

Quomodo de claritate in claritatem transformamur? 1. Petri 1. 11.

Luc. 9. 31. Per mortem Christi facti scilicet est gloriae velamen expressit, in Transfiguratione.

Silenorū simulacra quae sunt.

Quoniam Christus inventus ut homo, in illo corpore similiter habitavit. Deitatis plenitudo.

Philip. 3. 21.

Dum Christus fuerit ut Soli, caro nostra requiescit in spe.

Bern.

non autem quasi vas templi contractum, sed tanquam lumen sine velamine obiectum.

13. Silenorum imagines, quasi divina in occulto, ab Antiquis colebantur: de quibus consule Pille Tom. 1. Tract. de *Eucharistia*: Cornel. Alap. in *Exod. 38. v. 8. & Pierium Valer. lib. 6. cap. 14. Visebantur istha effigies; imaginantia quadam feciles; ita coninnatae diduci, & explicari possent divina latentia, in illaque humana figurā misificè inclata. Ubi clausè erant, nihil aliud, quam hominis speciem ostentabant: ubi verò aperiebantur, venerabile Numen exerebant. Gloria earum abintus circumamicarum splendoribus, & coruscantibus opifios radijs circumcincta ebullientibus. Hodie, & altiori mysterio, his similes saecularium plerumque lustrantur in larario. Idea sanè perillustri! Sed unde hoc, nisi de nostris Sacramentis? Christus in forma Dei erat, quavis in similitudinem hominum factus, & habitu inventus ut homo: siquidem etiam divinitatem umbrā corporis occultavit; in ipso omnis plenitudo divinitatis inhabitat corporaliter. Inclata perstringitur gloria in interiora animae, apparente illo, sicut ceteri hominum: numen habet simulacrum, transfiguratione corporis aperiendum; atque in Thabore simulacra custodiam dirupit claritas, apparuit & propalam ignota Deitas. Hominiibus aequiparabatur, qui plusquam homo, uti Filius Dei. Resplenduit facies eius sicut Sol, vestimenta albicant sicut nix; & lumen resulcit in illius obsecritatis habitaculo, qui propter hominem habitu inventus ut homo: ut homo purus (eius transfiguratione donum in membra exprimentem) transformaretur, in corpore claritatis & pulchritudinis suae.*

14. Propositum indicat Doctor Gentium, ut totum dilucidetur testimonium. *Secundum operationem*, (ait) *qua etiam possit subiacere sibi omnia*. Sed qualia? Corpus & animam: id est, vincere potentem mortem animae & corporis, secundum operationem sui corporis claritatis. Subiecerat mortem, quae hominem exterminaverat peccati stimulis: verum mors praevalerat in corpus rabida corruptionis naturae iaculo. Iam portio nobilior (quantumvis iaceret in doloribus terrestri fabrica) auferit libera. Omnia ergo subijcienda, ut perfecta sint opera: atque Salvator irradians nubem corporis, apparuit transfiguratus; ut configuraretur corpori incorruptibili corruptibile corpus. Formatur mortale. Reformatur: apparet ergo Christus gloriosus ut Sol, ut caro nostra requiescat singulariter in spe. *Quid adhuc murmurat; caro miserat* dicam cum Bernardo Serm.

2. de *Verb. Isai.* *Quid ultra realitatis, & adversus spiritum concupiscitis?* Imita es, & emula, fatagens gloriae per contraria opera. Noli emulari in malignanibus. *Si te in servitute redigit, in tuo genere non minus tua interest, quam ipsius*. Quid quereris? Frustra quereris: reformabit, qui te formavit: & ita omnia subijcet, ut cum appareat ipsius regnum, cor & caro exultent in Deum vivum: siquidem ille ipse (ut possit subiacere omnia) qui corpus mortis subiecit; secundum operationem configuravit corporis claritatis.

15. Sed inquires: Quo pacto mors succumbit, dum in corpus aquare pravelet? Quomodo victa, nata victoria? Victus victus, & victor posttratus? Uti que: Pauli verba scrutare. *Cum autem mortali hoc induerit immortalitatem, tunc fiet sermo qui scriptus est: Absorta est mors in victoria*. Si mors victrix ubi profecto mors mortis? Modò levi manu. Est certocertius in corpore mors & mors: quapropter sermo dicit: *De manu mortis liberabo eos, de morte redimam eos*: quia adhuc devicto mortis aculeo, clamant sub altari cadavera subiecta mortis imperio. Mors prima est separatio animae rationalis a corpore. Mors secunda ruina corporis in pulvere. Vicit mors hominem, & ostendendo mortalem, & signando corruptibilem. Cum mortale hoc induerit immortalitatem, quid? Gloria vivificabit mortalia corpora nostra. Assueti triumphis, sepeliebant mors cadavera in tenebris. Minime vivificanda praesumpserunt, dum Salvator configurari claritati decrevit & notum, quo viderit gloriosa humiliata cadavera; mors victrix victa lugebit absorpta. Consulamini invicem in verbis istis; siquidem apparuit consummatio perfectissimi operis Deitatis.

Tribulatio non mentium pondus operatur gloriae.

1. Cor. 15. 54. Quo patet in corpore duplex mors. Ofc. 13. 14.

Mors absorbet resurrexione, & gloria corporis.

DIDASCALIA XI.

Omnia subita miramur.

1. Ita Stoicus *Epist. 88*. Allicuius oculum sine miraculo obiecta, qua merito ridetur ex causa nota, & ignota magnitudinis suae; atque corrunt in ima, ex magnitudinis suae proxima causa. Exhalationes sunt, quae evanescent eodem modo, quo extolluntur, & etiam lucide procedentes, in processu languescunt. Quae floruit, aruit: stella quae quolibet micuit, subito fragore de caelo lapsa per umbras. Simile utique ad unguem quadrat. *Coronam* (ait Senec. lib. 1. *Quaest. Natur. cap. 10*) *si diviseris arcus erit, si dire-*

Senec.

Idem.